

லாஓீக காரீச சா஁ன லாஓீல
ஆண்டிஓ்கான சஸயஓ்திஓன் அஓிககை
ANNUAL PERFORMANCE REPORT
2016

ஓ஁ஓ கஓஓசாரீசீ சனரஓல் ஁பாரீனஓீஓ்ஓல
காணி ஆணையாளர் ஓாயகத்திஓன் திணைக்களஓ்
Land Commissioner General's Department

ඉඩම් අමාත්‍යාංශය

ගරු ජෝන් ඒ.ඊ. අමරතුංග
අමාත්‍ය, ඉඩම් අමාත්‍යාංශය

ටී.බී. ඒකනායක
රාජ්‍ය අමාත්‍ය, ඉඩම් අමාත්‍යාංශය

ආචාර්ය අයි.එච්.කේ. මහනාම
ලේකම්, ඉඩම් අමාත්‍යාංශය

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව

ආර්.පී.ආර්. රාජපක්ෂ
ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්

පී.ඩී. ඉන්දිකා එල්. විජේගුණවර්ධන
ඉඩම් කොමසාරිස් (ඉඩම්)

ඩබ්.ඩබ්.ඒ. චන්ද්‍රා
ඉඩම් කොමසාරිස් (සංවර්ධන)

ඊ.එම්.එම්. ඒකනායක
ඉඩම් කොමසාරිස් (පාලන)

ඊ.ඒ.ආර්. රේච්ඡකා
ඉඩම් කොමසාරිස් (ඉඩම් කළමනාකරණ)

බී.ආර්. සේනාරත්න
ඉඩම් කොමසාරිස් (නීති)

ජේ.ඒ. ගර්ලේ
ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී

ඒ.ටී.සිවපානසුන්දරම්
ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක

ප්‍රාදේශීය කාර්යාල

කේ.පී. වාමන්ද
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් (වැ.බ)
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - අනුරාධපුර

කේ.පී. වාමන්ද
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - පොළොන්නරුව

ඩී.ඩී.එස්.තක්ෂිලා ගුණරත්න
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - අම්පාර

ඩබ්.සී.එස්.කේ. රත්නායක
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - දෙබරවැව

ආර්.එම්.එන්.සී. හේම කුමාර
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - මහියංගණය

කේ.බී. නිජාහරන්
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - ත්‍රිකුණාමලය

ඩබ්.සී.එස්.කේ. රත්නායක
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - මොණරාගල

කේ.ජහන්නාන්
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්
සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - කන්තලේ

දෙපාර්තමේන්තු දැක්ම

“රාජ්‍ය ඉඩම්

කළමනාකරණයේ

ප්‍රමුඛයා ලෙස

නිරවුල්

බිමක් හිමි

සමාජයක්

බිහිකිරීම”

දෙපාර්තමේන්තු මෙහෙවර

“ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් තුළ

මනා සම්බන්ධීකරණයකින් යුතුව

සංවර්ධනයේ විරස්ථායී බව සහතික කරමින්

රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින්

භාවිතා කිරීමට මහ පෙත්වමින්

නිරවුල් බීමක අයිතිය තහවුරු කෙරෙන

විධිමත් කළමනාකාරිත්වයක්

පවත්වා ගෙන යෑම”

අගයන්

1. පාරිභෝගිකයා ප්‍රමුඛ කොට සැලකීම
2. පාරිභෝගිකයාට පහසු වැඩ බිමක් සැකසීම
3. සාමූහික සහභාගීත්වය තුළින් කාර්යක්ෂම සේවාවක් ලබාදීම
4. තොරතුරු තාක්ෂණය තුළින් සේවාවේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම
5. තෘප්තිමත් සේවක පිරිස

දෙපාර්තමේන්තුවේ අරමුණු හා උපාය මාර්ග

අරමුණු	උපාය මාර්ග
1 ඉඩම් නොමැති ප්‍රජාවගේ ඉඩම් භුක්තිය ශක්තිමත් කිරීම.	i ඉඩම් හිමිකම තහවුරු කිරීම. ii රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු කළමනාකරණයක කිරීම.
2 ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීම.	i ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා රජයේ ඉඩම් උපයෝජනය කිරීම.
3 රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ භාවිතය.	i රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් සංවර්ධනය කිරීම. ii රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම.
4 දෙපාර්තමේන්තුව සතු සම්පත් ප්‍රශස්ථව කළමනාකරණය කිරීම .	i මානව සම්පත සංවර්ධනය කිරීම. ii භෞතික සම්පත ඵලදායී ලෙස භාවිතා කිරීම. iii මූල්‍ය සම්පත විධිමත්ව කළමනාකරණය කිරීම.
5 රාජ්‍ය ආදායම වර්ධනය කිරීමට දායකවීම	i ඉඩම් ආදායම් හඳුනාගැනීම හා ඇස්තමේන්තු කිරීම ii ඉඩම් ආදායම් කාර්යක්ෂමව හා විධිමත්ව රැස්කිරීම. iii හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීම සඳහා නීත්‍යානුකූල පියවර ගැනීම.

1. පරිච්ඡේදය - හැඳින්වීම 15 - 20

- 1.1 ඉඩම් පරිපාලනය තුළ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය භාරය
- 1.2 දෙපාර්තමේන්තුවේ විකාශය
- 1.3 2016 දී සිදු වූ වර්ධනය හා පසුබෑම

2. පරිච්ඡේදය - ඉඩම් නොමැති ප්‍රජාවගේ ඉඩම් භුක්තිය ශක්තිමත් කිරීම 21 - 38

- 2.1 හැඳින්වීම
- 2.2 ඉඩම් බෙදාදීම
  - 2.2.1 ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බලපත්‍ර ලබාදීම
  - 2.2.2 රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීර්ඝ කාලීන බදුකර ලබාදීම
  - 2.2.3 බිම්සවිය වැඩසටහන යටතේ ඉඩම් බෙදාදීම
- 2.3 දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම
  - 2.3.1 ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම
  - 2.3.2 ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ මධ්‍යම පාන්තික දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
  - 2.3.3 නිදහස් දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
  - 2.3.4 සුභ භූමි දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
  - 2.3.5 සුනාමි දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
  - 2.3.6 ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ ඉඩම් බෙදා දීම (නියාදන සාධන පත්‍ර නිකුත් කිරීම)
  - 2.3.7 බෙදාදුන් ඉඩම් පැවරීම්, උකස් කිරීම් හා අතුරු බෙදීම්
  - 2.3.8 දෙපාර්තමේන්තුවලට ඉඩම් නිදහස් කිරීම
- 2.4 උතුරු නැගෙනහිර පශ්චාත් යුධ සමයේ රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ විශේෂ වැඩසටහන (LLRC වාර්තාව අනුව)
- 2.5 ඉඩම් ගැටළු විසඳීම හා උපදෙස් සැපයීම
  - 2.5.1 කොට්ඨාස දින පරීක්ෂණ පැවැත්වීම
  - 2.5.2 ජංගම සේවා පැවැත්වීම
  - 2.5.3 අන්තර් පළාත් වාරිමාර්ග, ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ පළාත් සභා මට්ටමින් රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ වැඩසටහන
  - 2.5.4 සංචාරක බංගලා, නිල නිවාස වැඩි දියුණු කිරීම
- 2.6 රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු හා කළමනාකරණ පද්ධතිය
  - 2.6.1 හැඳින්වීම
  - 2.6.2 රාජ්‍ය ඉඩම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලීන් ප්‍රති නිර්මාණය කිරීම
  - 2.6.3 රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
  - 2.6.4 රජයේ ඉඩම් කළමනාකරණ කටයුතු විධිමත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම

3. පරිච්ඡේදය - ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා රජයේ ඉඩම් උපයෝජනය	39 - 42
3.1 හැඳින්වීම	
3.2 ආයෝජන කටයුතු සඳහා ඉඩම් ලබාදීම	
3.3 රජයේ ඉඩම් විදේශිකයින් සඳහා පැවරීම සීමා කිරීමේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	
3.3.1 හැඳින්වීම	
3.3.2 විදේශිකයින්ට රජයේ ඉඩම් පැවරීම සීමා කිරීමේ නීතිය විධිවිධාන වල මූලිකාංග	
3.3.3 ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය භාරය ඉටු කිරීම	
4. පරිච්ඡේදය - රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ භාවිතය	43 - 44
4.1 හැඳින්වීම	
4.2 රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම	
4.3 පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති හා නීති රීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති සඳහා දායක වීම	
4.3.1 හැඳින්වීම	
4.3.2 පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති හා නීතිරීති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දායක වූ වැඩසටහන්	
5. පරිච්ඡේදය - ඉඩම් බදු ආදායම් කළමනාකරණය කිරීම	45 - 46
5.1 හැඳින්වීම	
5.2 ඉඩම් බදු ආදායම ඇස්තමේන්තු කිරීම හා රැස්කිරීම	
5.3 හිඟ බදු ආදායම් අයකර ගැනීම	
6. පරිච්ඡේදය - මානව සම්පත් කළමනාකරණය	47 - 52
6.1 හැඳින්වීම	
6.1.1 කාර්ය මණ්ඩල සංයුතිය	
6.1.2 ස්ථාන මාරුවීම්	
6.1.3 විශ්‍රාම ගැනීම්	
6.2 ආයතනික කටයුතු	
6.2.1 උසස් කිරීම්	
6.2.2 සේවක සුභසාධනය	
6.3 මානව සම්පත් සංවර්ධනය	
7. පරිච්ඡේදය - භෞතික සම්පත් කළමනාකරණය	53 - 58
7.1 හැඳින්වීම	
7.2 භෞතික සම්පත් භාවිතය හා සිදු වූ වෙනස්කම් සහ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු, හාණ්ඩ අපහරණය	
7.3 ගබඩා කළමනාකරණය	
8. පරිච්ඡේදය - මූල්‍ය කළමනාකරණය	59 - 62
8.1 හැඳින්වීම	
8.2 අයවැය කළමනාකරණය	
8.3 රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් බි ගිණුම	
8.4 විගණන කටයුතු	

1 පරිච්ඡේදය
හැඳින්වීම

1.1 ඉඩම් පරිපාලනය තුළ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය භාරය

ඉඩම් කළමනාකරණයේ ප්‍රමුඛයා ලෙස ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව රජයේ ඉඩම් බැහැර කිරීමේදී සුවිශේෂී වූ කාර්ය භාරයක් ඉටුකරනු ලබයි.

01. අන්තර් පළාත් වාරිමාර්ග හා ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය කිරීම.
02. ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ ඉඩම් බෙදාදීම හා බෙදා දුන් ඉඩම් සඳහා දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම.
03. රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ ඉඩම් බෙදාදීම, මේ යටතේ
  - නිවාස, කෘෂිකාර්මික, කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු සඳහා දීර්ඝකාලීන බදු බලපත්‍ර ලබාදීම.
  - විශේෂ හා නිදහස් දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම.
  - විහාරස්ථාන සඳහා පූජා භූමි ඔප්පු නිකුත් කිරීම.
  - රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල හා පළාත් පාලන ආයතන සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් නිදහස් කිරීම, බදු දීම හා පැවරීම.
04. ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ ඉඩම් බෙදාදීම හා දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම.
05. රජයේ ඉඩම් සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීමේ පනත යටතේ රජයේ ඉඩම් හා රක්ෂිත ආරක්ෂා කිරීම
06. අන්තර් පළාත් ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වලින් බැහැර රජයේ ඉඩම් පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස්වරුන්ට හා ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ට අවශ්‍ය උපදෙස් හා මාර්ගෝපදේශ ලබා දීම.
07. රජයේ ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණය කිරීම.
08. රාජ්‍ය බදු ආදායම් ශක්තිමත් කිරීමට රජයේ ඉඩම් මත බදු අයකර ගැනීම කළමනාකරණය කිරීම
09. මානව සම්පත් සංවර්ධන කටයුතු පවත්වා ගෙනයාම.
10. බිම් සවිස වැඩසටහන යටතේ රජයේ ඉඩම්වල හිමිකම් නිරවුල් කිරීම සඳහා සහායවීම.
11. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ඉඩම් ගැටළු විසඳීම සඳහා විශේෂ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
12. ඉඩම් ආරවුල් නිරාකරණය කිරීම.

1.2 දෙපාර්තමේන්තුවේ විකාශය

ශ්‍රී ලංකාවේ පාලන බලය දීර්ඝ කාලයක් තුළ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතීන් විසින් අල්ලා ගෙන තිබුණි. එම කාලය තුළ කඳුකරයේ ඉඩම්වල තේ වගාව ආරම්භ කිරීම, වියළි කලාපයේ වාරි පද්ධතිය කඩා වැටීම, ජනගහනය නිරිත දිග තෙත් කලාපයට කේන්ද්‍රවීම, වී වගාවට නිසි සැලකිල්ලක් නොලැබීම, ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාව වෙනුවට වාණිජ ආර්ථික රටාවට මුල් තැන දීම, පළමු ලෝක සංග්‍රාමයත් සමඟ ඇති වූ ආහාර හිඟය, ආදී ගැටළු රාශියකට මෙරට ජනතාවට මුහුණ දීමට සිදු විය. මෙම හේතූන් නිසාත් රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ මෙරට නියෝජිතයින් මේ පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම නිසාත් ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා කඩිනම් වැඩසටහනක අවශ්‍යතාව පැන නැගුණු නිසාත්, නිරිතදිග ප්‍රදේශයේ කේන්ද්‍රණය වූ ජනගහනය දිවයිනේ සෙසු ප්‍රදේශවල පදිංචි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නැගී තිබූ නිසාත්, මේ සියල්ලට විසඳුම් සෙවීම සඳහා 1927 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වතාවට ඉඩම් පිළිබඳ කොමිෂමක් පත් කරන ලදී. එම කොමිෂමේ නිර්දේශ අනුව 1931 දී ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ඉඩම් කොමසාරිස්වරයා ලෙස සී.වී බ්රේන් මහතා පත් කරන ලදී. ඒ අනුව රජය සතු ඉඩම්වල සියලු බලතල මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට පැවැරුණි. මහ ගොවි ජනපද, උස් බිම් ව්‍යාපාරය, ගම් පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපාරය, තරුණ ව්‍යාපාරය, මධ්‍ය පන්තික ව්‍යාපාරය ලෙස විශේෂ සංවර්ධන වැඩසටහන් 05ක් හඳුනා ගැනීම, ඉඩම්ලාභීන් තෝරා ගැනීම, (ඉඩම් කව්චේරි පවත්වා) ඉඩම් බෙදාදීම, මෙහිදී ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට පැවැරුණ ප්‍රධාන කාර්යයන් වේ. රජය සතු ඉඩම් හා පෞද්ගලික ඉඩම් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට 1931 දී “ඉඩම් නිරවුල් කිරීමේ ආඥා පනත” හඳුන්වා දුනි. 1935 දී “ඉඩම් සංවර්ධන ආඥාපනත” නීතිගත කර එම පනතට අනුව රජය සතු සියලුම ඉඩම්වල භාරකාරත්වය, බෙදාදීම හා සංවර්ධනය කිරීම, යන සියලු බලතලද ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරිණි.

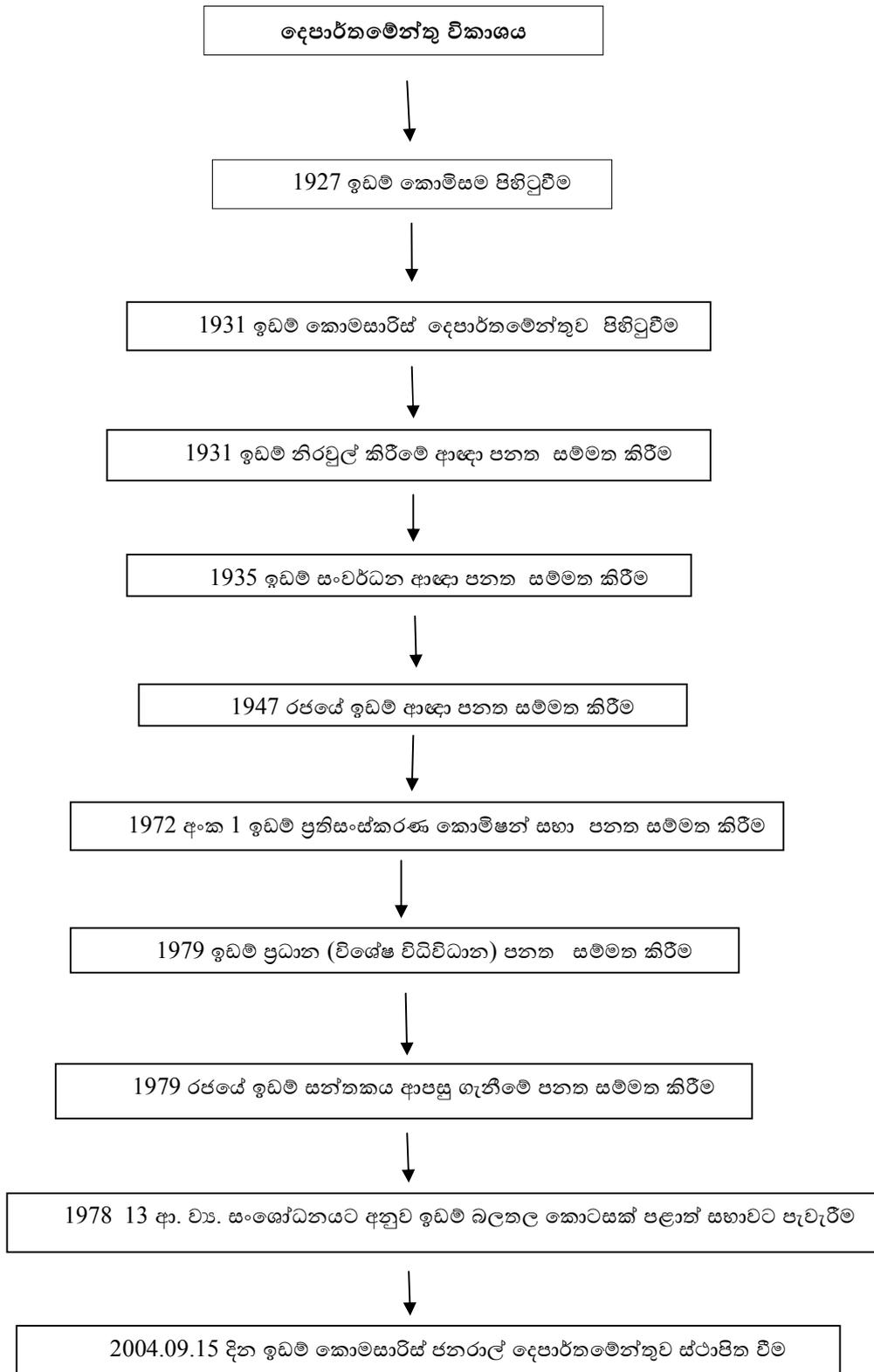
විවිධ ආයතන හා පුද්ගලයින් සඳහා වාණිජමය කටයුතු හා පදිංචියට ඉඩම් ලබා දීම, විවිධ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා රක්ෂිත ඉඩම් වෙන් කිරීම, වෙරළ, පොදු විල් හා දොළවල් ඇතුළුව රජයේ ඉඩම් පරිපාලනය පහසුව පිණිස 1947 දී “රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත” හඳුන්වා දුන් අතර ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට එම බලතල ද පනතින් පැවරිණි.

“1972 අංක 01 දරණ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභා පනත”ට අනුව ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවක් පත් කර ගන්නා ලදී. මෙහිදී අක්කර 50ට වැඩි සියලු ඉඩම්වල අයිතිය කොමිෂමට පවරා ගන්නා ලදී. 1979 දී ස්ථාපිත “ඉඩම් ප්‍රධාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත”ට අනුව ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට පවරා ගන්නා ලද ඉඩම් නැවත රජයට පවරා ගෙන මහජනතාවට බෙදාදීමේ කාර්යභාරයද ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරිණි.

රජය සතු ඉඩම් අනවසරයෙන් භුක්ති විඳින හෝ පදිංචිව සිටින පුද්ගලයින් එකී ඉඩම්වලින් ඉවත් කර සන්තකය නැවත රජයට ලබා ගැනීම පිණිස 1979 දී “රජයේ ඉඩම් සන්තකය ආපසු ලබා ගැනීමේ පනත” හඳුන්වා දී එම කාර්යභාරයද ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරිණි. 1978

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වැනි සංශෝධනයේ 11 වැනි උපලේඛනයට යටත්ව ඉඩම් පිළිබඳව විෂය කටයුතුවලින් කොටසක් පළාත් සභාවට පැවරිණි. එම සංශෝධනයට අනුව අන්තර් පළාත් සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම ආශ්‍රිත ඉඩම්වල පරිපාලනය ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය යටතට පැවරිණි. අන්තර් පළාත් යටතට ගැනෙන අනුරාධපුරය, පුත්තලම, කුරුණෑගල, මන්නාරම, වවුනියා, ත්‍රිකුණාමලය, පොළොන්නරුව, මාතලේ, මහනුවර, බදුල්ල, අම්පාර, මඩකපුව, මොණරාගල, හම්බන්තොට හා රත්නපුර යන දිස්ත්‍රික්ක ආශ්‍රිතව අනුරාධපුර කලාප 01, අනුරාධපුර කලාප 02, පොළොන්නරුව කලාපය, මහියංගන කලාපය, දෙබරවැව කලාපය, අම්පාර කලාපය ලෙස කලාප හයකට බෙදා පාලන කටයුතු කෙරිණි. මෙම පාලන කටයුතු පහසු කිරීම පිණිස නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස්, සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්, ජනපද නිලධාරී, ක්ෂේත්‍ර උපදේශක වැනි නිලධාරීන් පත් කරන ලදී.

2004.09.03 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව මෙතෙක් ක්‍රියාත්මකව පැවති ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව, 2004.09.15 දින සිට “ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව” ලෙස උසස් කරන ලදී. ඒ අනුව මෙතෙක් ඉඩම් කොමසාරිස්ට තිබූ බලතල “ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්” ට පැවරිණි.

1.3 2016 දී සිදු වූ වර්ධනයන් හා පසුබෑම්

i. හැඳින්වීම

2016 වර්ෂයේ ආරම්භය වන විට කාලයක් තිස්සේ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ පැවති කාර්ය මණ්ඩල පුරප්පාඩු සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් පුරවා තිබුණි. උපාධිධාරීන් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීමේ වැඩසටහන යටතේ නව තනතුරු 200 ක් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ඇති කර තිබූ අතර ඉන් ඉතා විශාල තනතුරු සංඛ්‍යාවක් සම්පූර්ණ කර ගැනීමට හැකිව තිබුණි. තවද ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ තනතුරු පුරප්පාඩු බොහෝමයක් අළුතින් බඳවා ගත් කණ්ඩායම් වලින් සම්පූර්ණ කර ගැනීමට හැකිවිය. දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය සාධනය වැඩිවීම කෙරෙහි මෙම තත්ත්වය බලපෑ බව කිව යුතුය. එහෙත් දෙපාර්තමේන්තු මට්ටමින් පාලනය කළ නොහැකි හේතූන් මත යම් යම් අංශවල ප්‍රගතිය අඩු වීමෙන් එවැනි අංශ කිසියම් පසුබෑමකට ලක්වූ බවද කිව යුතුය.

ii. උගත් පාඩම් හා ප්‍රතිසන්ධාන කොමිසමේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විශේෂ

වැඩසටහනේ සාර්ථකත්වය

2013 ජනවාරි සිට ක්‍රියාවට නංවන ලද උගත් පාඩම් හා ප්‍රතිසන්ධාන කොමිසමේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කරමින් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් වල පශ්චාත් යුධ සමයේ රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ විශේෂ වැඩසටහන යටතේ ඉහළ ප්‍රගතියක් 2016 වර්ෂයේදී අත්කර ගත හැකි විය. අවතැන් වූවන් 23,517 කට ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බලපත්‍ර හා දීමනාපත්‍ර බෙදාදීමට හැකිවිය. ජනාධිපති ලේකම්තුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් වූ කමිටුවක් මගින් මෙම කොමිසමේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ජාතික සැලැස්ම පිළිබඳව පසු විපරම් කරනු ලැබේ. එම පසු විපරම් සාකච්ඡා වලදී අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ මගින් මෙම කොමිසමේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය හා සාපේක්ෂව සලකා බලන විට මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහනේ ප්‍රගතිය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින බවට ඇගයීමට ලක්වී ඇත. මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එම පළාත් දෙකෙහි ඉඩම් කොමසාරිස්වරුන් සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු ගෙන්ද සුවිශේෂී සහයෝගයක් ලැබුණු බව කිව යුතුය.

iii. ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින්ට ඉඩම් බෙදාදීමේ දීප ව්‍යාප්ත වැඩසටහන

2005 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක වූ ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින්ට ඉඩම් බෙදාදීමේ දීප ව්‍යාප්ත වැඩසටහනෙහි පළමු අදියර අවසන් කර 2009 වර්ෂයේ අගෝස්තු මස සිට එහි දෙවන අදියර වශයෙන් තවත් ඉඩම් කැබලි ලක්ෂයක් බෙදාදීමේ කාර්යය ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව එතැන් සිට 2016 වර්ෂය අවසන් දක්වා ඉඩම් කැබලි 202,954ක් බෙදාදීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත්වී ඇත. 2016 වර්ෂයේදී පමණක් ඉඩම් කැබලි 30,844ක් බෙදාදීමට හැකි වුණි.

iv. රජයේ ඉඩම් තොරතුරු හා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාවට නැංවීම

රජයේ ඉඩම් පරිපාලනයේ දිගු කාලයක් තිස්සේ පැවති අකාර්යක්ෂමතාවය හා සේවා සැපයීමේ ප්‍රමාදයට සාර්ථක පිළියමක් වශයෙන් වසර කිහිපයක් තිස්සේ සැලසුම් කරමින් දරන ලද උත්සහයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රජයේ ඉඩම් තොරතුරු හා කළමනාකරණ පද්ධතිය එළි දැක්වීමට හැකිවිය. එහි ප්‍රථම අදියර වශයෙන් ඉඩම් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම හා ඉඩම් බෙදාදීමේ හා ලියකියවිලි නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලීන් සඳහා සකස් කළ මෘදුකාංගය සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීමට මෙම වර්ෂයේදී හැකිවිය. ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 332 ක නිලධාරීන් පුහුණු කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි විය. 2016 වර්ෂයේදී මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා නව දීමනා පත්‍ර 4,237ක් නිකුත් කිරීමට ද හැකි විය.

v. නව තනතුරු ඇති කිරීම

2016 වර්ෂයේ ඉඩම් කොමසාරිස් (ඉඩම් කළමනාකරණ) තනතුරු 01ක්, සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් තනතුරු 02ක්, සංචාරක බංගලා භාරකරු තනතුරු 03ක් සහ සංචාරක බංගලා කම්කරු තනතුරු 03ක් අළුතින් ඇති කිරීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා වක්‍රලේක 03/2014ට අනුව කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

vi. ද්‍රවිඩ භාෂාවෙන් කටයුතු කිරීමේ දී ඇතිවන ප්‍රමාදයන්

විශේෂයෙන්ම පශ්චාත් යුධ සමයෙන් පසුව උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ඉඩම් ගැටළු විශාල ප්‍රමාණයක් විසඳීමේ කටයුතු වල මෙම දෙපාර්තමේන්තුව නියැලී සිටී. දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඒ අනුව ඉදිරිපත්වන අයදුම්පත්, ලිපිලේඛණ, අභියාචනා ආදිය අතුරින් ඉතා ඉහළ ප්‍රතිශතයක් ද්‍රවිඩ භාෂාවෙන් ඉදිරිපත් වේ. එහෙත් ද්‍රවිඩ භාෂාවෙන් රාජකාරි කටයුතු කිරීමට දැනුම සහිත නිලධාරීන් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ සිටින්නේ ඉතාමත් අතලොස්සකි. ඉඩම් විෂයට අදාළව දෙමළ භාෂාවෙන් කටයුතු කරන මාණ්ඩලික නිලධාරීන් සිටින්නේ එක් අයෙකු පමණි. දෙමළ මාධ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර නිලධාරීන් 04 දෙනෙකු ලබා ගැනීමට 2015 වර්ෂයේදී හැකි වූ අතර 2016 වර්ෂයේදී එය තව 01ක් තනතුරක් දක්වා වැඩිකර ගැනීමට හැකිවිය. දෙමළ භාෂා පරිවර්තක තනතුරක් තිබුණද දිගු කාලයක් තිස්සේ එහි පුරප්පාඩුව පිරවීමට නොහැකි වී ඇත. මෙම තත්ත්වය යටතේ භාෂා පරිවර්තක කටයුතු සඳහා එදිනෙදා ලියකියවිලි විශාල සංඛ්‍යාවක බාහිර භාෂා පරිවර්තකයන් ලවා ඉටු කර ගන්නා අතර එහිදී අනවශ්‍ය ප්‍රමාදයන් ඇතිවීම පාලනය කර ගත නොහැකි වී ඇත.

2 පරිච්ඡේදය

ඉඩම් නොමැති ප්‍රජාවගේ ඉඩම් භුක්තිය ශක්තිමත් කිරීම

2.1 හැඳින්වීම

අංක 2008/04 වක්‍රලේඛය අනුව ඉඩම් නොමැති තැනැත්තන් හඳුනාගෙන ලියාපදිංචි කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල තව දුරටත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එසේ ලියාපදිංචි වූ පුද්ගලයින්ගෙන් බහුතරය කාලයක් තිස්සේ රජයේ ඉඩම් වල අනවසරයෙන් පදිංචිව සිටින, එහෙත් ඉඩම් අයිතියක් නොතිබූ පුද්ගලයින්ය. එසේ අනවසරයෙන් භුක්ති විඳින ඉඩම් සහ බෙදා දීමට සුදුසු යැයි හඳුනාගනු ලබන ඉඩම්, ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින් හට බෙදාදීම සඳහා විශේෂ වැඩසටහන 2006 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කර එහි පළමු අදියර 2009 වර්ෂයේ දී සම්පූර්ණ කර ගන්නා ලදී. එහි දෙවන අදියර එතැන් සිට තවත් ඉඩම් කැබලි ලක්ෂය ඉක්මවූ ප්‍රමාණයක් 2014 වර්ෂය වන විට ජනතාවට බෙදා දෙන ලදී. 2015 වර්ෂයේ දී එය නව මුහුණුවරකින් ආරම්භ වූ අතර 2016 වර්ෂය තුළද එය ක්‍රියාවට නගමින් වර්ෂාවසානය වන විට ඉඩම් කැබලි 30,844 ක් ජනතාවට බෙදා දුණි.

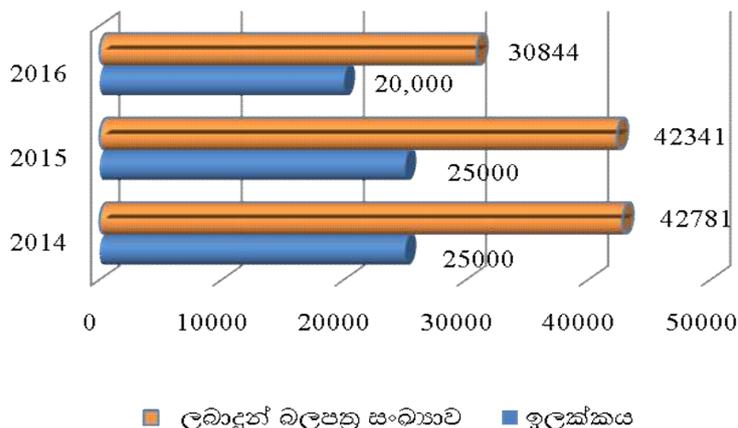
2.2 ඉඩම් බෙදාදීම

ඉඩම් බෙදාදීම ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ ශ්‍රී ලාංකික, අඩු ආදායම්ලාභී, ගොවි පන්තියේ අයට ප්‍රමුඛත්වය ලැබෙන පරිදි නේවාසික හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා බලපත්‍ර ලබාදීම සහ රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ කෘෂිකාර්මික, නේවාසික, කාර්මික, වාණිජමය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා වැඩි ආදායම් ලාභීන් හා නාගරික ප්‍රදේශවල ජීවත්වන පුද්ගලයින් සහ ආයතන වලට ඉඩම් ලබා දීම මෙහිදී සිදු කරනු ඇත. 2015 අයවැය මගින් ලබාදුන් බදු සහනයට අනුව 2015 / 1 වක්‍රලේඛය නිකුත්කල අතර, 2016 වර්ෂය තුළද එය ක්‍රියාවට නගමින් නාගරික ප්‍රදේශවල වෙසෙන අඩු ආදායම් ලාභීන්ට නේවාසික කටයුතු සඳහා ඉඩම් ලබාදීමේදී හිඟ බදු ආදායම කපා හැරීමටත්, නේවාසික කටයුතු සඳහා ඉතා අඩු ආදායම් ලාභීන්ට ඉඩමක් ලබා දෙන විට නාමික අගයක් පමණක් ගෙවා ඉඩමක් ලබා ගැනීමටත් අවස්ථාව උදාකර දී ඇත.

2.2.1. ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බලපත්‍ර ලබාදීම (ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින් සඳහා ඉඩම් බෙදාදීමේ වැඩ සටහන)

මේ යටතේ 2006 වර්ෂයේ ජනවාරි සිට 2009 වර්ෂය දක්වා බලපත්‍ර ලක්ෂයක්ද 2009 වර්ෂයේ සිට 2016 වසර අවසන් දක්වා තවත් ඉඩම් බලපත්‍ර 202,954 ක් ද බෙදා දීමට හැකි වී ඇත.

ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින් සඳහා ඉඩම් ලබාදීම
2014 - 2016

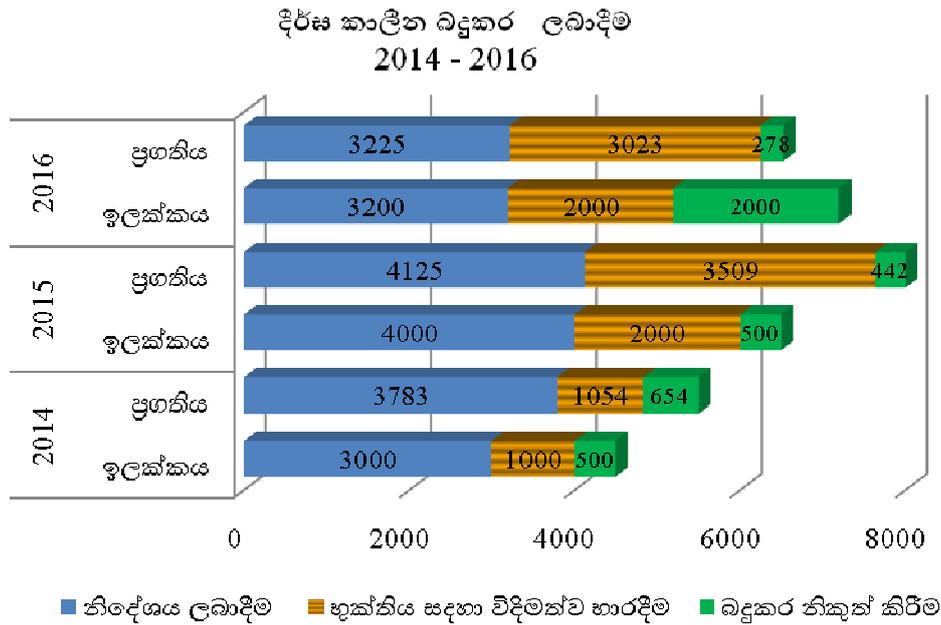

2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින් සඳහා ඉඩම් බලපත්‍ර ලබාදීම යටතේ, බලපත්‍ර 20,000ක් ලබාදීමට ඉලක්ක කර බලපත්‍ර 30,844ක් ලබා දීමට හැකි වුණි. මෙම තත්වය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව අඩුවීමක් පෙන්නුම් කලද ඉලක්කය ඉක්මවා ගිය ඉතා ඉහළ වර්ධනයකි. බලපත්‍ර ලාභීන් තෝරා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයේදී ඉඩම් කවිවේරි පැවැත්වීම සමහර පළාත් සභා සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස වලින් ලැබුණු සහයෝගය අඩුකමත්, නිලධාරී හිඟයත් තුළ ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළ පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව පසු බැමට හේතු වූ සාධකයන් විය.

2.2.2. රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීර්ඝ කාලීන බදුකර ලබාදීම

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කෘෂිකාර්මික, නේවාසික, කාර්මික, වාණිජමය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා රජයේ හා පුද්ගලික අංශයේ ආයතන වලට සහ පුද්ගලයින්ට මෙන්ම විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනවල නියැලීමට අපේක්ෂා කරන ආයෝජකයන් හට ඉඩම් ලබා දීම සිදු කරයි. 1995 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා දීර්ඝ කාලීන බදුකර 23,530ක් ලබා දීමට හැකි වී ඇත. රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීර්ඝ කාලීන බදු බලපත්‍ර හෝ දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම සඳහා 1995 ජුනි මස 15 දිනට පෙර සිට භුක්ති විදි අනවසර කරුවන් තෝරා ගැනීමට ඉඩ ලබා දී තිබුණි. 2008 වර්ෂයේදී මෙම ක්‍රමය අත්හිටවූ අතර මේ සඳහා සාධාරණ කාලයක් ලබා දී තිබූ නිසා 2010 වර්ෂයෙන් පසුව තව දුරටත් අනවසර පදනම මත ඉඩම් ලබා දීම නැවැත්වීමට තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව අනවසරයෙන් භුක්ති විදින ලද ඉඩම්ද ඉඩම් කවිවේරි ක්‍රමය තුලින්ම තෝරා ගත යුතු බවට උපදෙස් නිකුත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලියේ පැවැති අඩුපාඩු හේතුවෙන් බදු අනුමැතිය සඳහා දිගු කාලයක් ගතවූ හෙයින් 2016 වර්ෂයේදීද දීර්ඝ කාලීන බදු බලපත්‍ර සඳහා ලබාදෙන අදාල ඉලක්කය අඩුකරන ලදී.

දීර්ඝ කාලීන බදුකර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ඉතා දීර්ඝ එකකි. එමගින් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් සියළුම ඉඩම් කොමසාරිස් / නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් (අන්තර් පළාත්) හරහා නිර්දේශ වාර්තා සමඟ සියළුම ලියකියවිලි එවනු ලැබේ. ඒවා පරීක්ෂාකර ඉඩම් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් මගින් අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර බදු දීමට අනුමැතිය ලබාගත යුතුය. විරෝධතා සඳහා ගැසට් පත්‍රයේ පළකර නියමිත කාලයෙන් පසුව බදු අය කර භුක්තිය භාරදීම සිදුකෙරේ. ඉන් අනතුරුව රේඛා චිත්‍ර ලබා ගෙන බදුකර සකස් කර ඉඩම් අමාත්‍යාංශය හරහා ජනාධිපති ලේකම් කර්‍යාල වෙත යවා බදුකර අත්සන් කරවා ගෙන ප්‍රාදේශීය ලේකම් මගින් ලියාපදිංචියට යවා ලියාපදිංචි කර බදුකර නිකුත් කෙරේ.

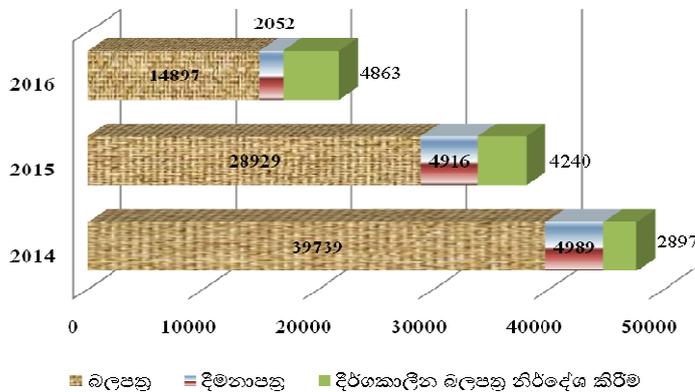

2016 වර්ෂය සඳහා දීර්ඝ කාලීන බදු බලපත්‍ර ලබාදීම යටතේ, අමාත්‍යාංශයට නිර්දේශ ලබාදීමේ ඉලක්කය 3200ක් වූ අතර බලපත්‍ර 3225ක් අමාත්‍යාංශයට නිර්දේශ සඳහා යවා ඇත. ඉඩම් භුක්තිය සඳහා විධිමත්ව භාරදීම යටතේ ඉලක්කය 2000ක් වූ අතර දීර්ඝ කාලීන බදු 3025ක් විධිමත්ව භාර දී ඇත. දීර්ඝ කාලීන බදුකර නිකුත් කිරීම යටතේ ඉලක්කය 2000ක් වූ අතර බදුකර 278ක් නිකුත් කිරීමට හැකියාව ලැබුණි. මෙම තත්වයන් පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂ පසුබෑමක් පෙන්වුම් කලද අමාත්‍යාංශයට නිර්දේශ ලබාදීම සහ ඉඩම් භුක්තිය සඳහා විධිමත්ව භාරදීම, ඉලක්කය අභිබවා ගිය ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇත. දිගුකාලීන බදුදීම් අනුමැතිය සඳහා අමාත්‍යවරයා වෙත නිර්දේශ කරන ලද ඉල්ලීම් ප්‍රමාණය සහ අනුමැතිය ලබාදෙනු ලබන ප්‍රමාණය අතර වෙනස ක්‍රමයෙන් අඩුවීමක් 2016 වර්ෂයේදී දැකිය හැකි විය. මේ නිසා භුක්තිය භාරදීම වැඩිවී ඇත.

2.2.3 බිම්සවිය වැඩසටහන යටතේ ඉඩම් බෙදාදීම

බිම්සවිය වැඩසටහන ඉඩම් අමාත්‍යාංශය හා හිමිකම් නිරවුල් කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික දායකත්වයෙන් ක්‍රියාවට නංවන ලද ඉඩම් සඳහා හිමිකම් ලබා දීමේ ජාතික වැඩසටහන ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම වැඩසටහන 2008 වර්ෂයේ සිට ජාතික වැඩසටහනක් ලෙස ඉඩම් අමාත්‍යාංශයේ සහ ඒ යටතේ ඇති ආයතන කිහිපයක සහ රෙජිස්ටාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ දායකත්වය සපයමින් ක්‍රියාවට නැගුණි. ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2016 වර්ෂය තුළද රජයේ ඉඩම් ගැටළුවලට විසඳුම් ලබා දීම සඳහා වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එම වැඩසටහන පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස්වරුන් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් සහ අන්තර් පළාත් නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස්වරුන්ගේ සහාය ලබාගෙන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ අනුව රජයේ ඉඩම් සඳහා මෙම වැඩසටහන යටතේ 2016 වර්ෂය අවසන් දක්වා බලපත්‍ර 150,673 ක් නිකුත් කිරීමට හැකියාව ලැබී ඇත. දීමනා පත්‍ර 39,409ක් සහ දීර්ඝ කාලීන බලපත්‍ර නිර්දේශ කිරීම් 28,653(මෙතෙක්) ක් ද මෙම වැඩ සටහන තුළින් ජනතාව අතර බෙදා දී ඇත.

බිම් සවිය වැඩ සටහන යටතේ ඉඩම් ලබාදීම
2014 - 2016

2016 වර්ෂය සඳහා බිම්සවිය වැඩසටහන යටතේ බලපත්‍ර ලබාදීමේ ඉලක්කය 30,000 ක් වූ අතර බලපත්‍ර 14,897 ක් නිකුත් කිරීමට හැකියාව ලැබුණි. දීමනා පත්‍ර 2052 ක්ද දීර්ඝ කාලීන බලපත්‍ර නිර්දේශ කිරීම් 4,863 ක්ද ලබාදී ඇත. මෙහි දක්වා ඇත්තේ ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බලපත්‍ර, දීමනාපත්‍ර, දීර්ඝ කාලීන බලපත්‍ර පමණි. ඊට අමතරව පුජාභූමි දීමනාපත්‍ර, සුනාම් දීමනාපත්‍ර, නිදහස් දීමනාපත්‍ර, පැවැරුම් නියෝග, නියාදන සාධනපත්‍ර, සමස්ත ප්‍රගතියට ඇතුළත් වේ. එහි අගයන් කුඩා බැවින් ප්‍රධාන වර්ග පමණක් ඉහත සංඛ්‍යාවට ඇතුළත් කර ඇත.

බිම්සවිය වැඩසටහන යටතේ, ඉඩම් ලාභීන්ගේ බලපත්‍ර හා දීමනාපත්‍ර ගැටළු සඳහා විසඳුම් ලබාදීමට දෙපාර්තමේන්තුවට හැකියාව ලැබී ඇත. ඒ අනුව 2016 වර්ෂයේදී බලපත්‍ර ගැටළු 3928 ක් හා දීමනාපත්‍ර ගැටළු 2404 ක් ලෙස මුළු ඉඩම් ගැටළු 6332 ක් සඳහා විසඳුම් ලබා දුණි.

2016 වර්ෂය තුළ බිම්සවිය වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ විවිධ වූ කාර්යයන් නිම කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 8.64ක මුදලක් වැය වී ඇත.

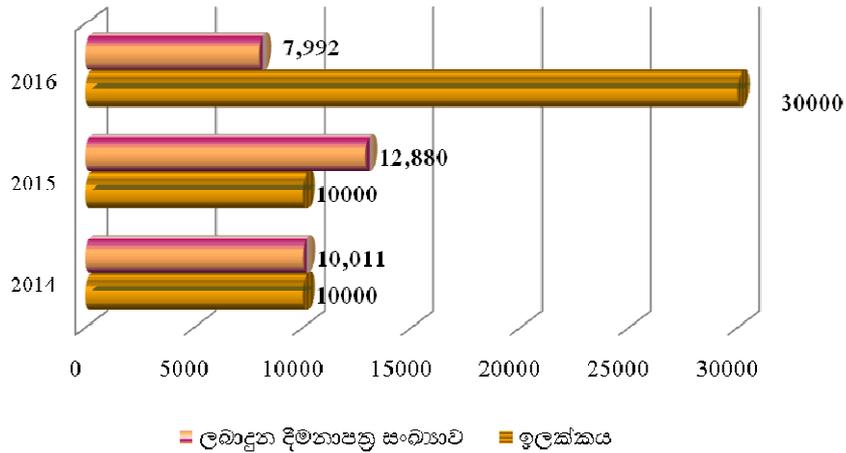
2.3 දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම

13 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් පළාත් සභා වෙත රජයේ ඉඩම් කළමනාකාරිත්වය සම්බන්ධව යම් පරිපාලන බලතල ලබාදී තිබුණද රජයේ ඉඩම්වල අයිතිය බැහැර කිරීමේ ජනාධිපතිවරයා සතු නීතිමය බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවට සුවිශේෂී කාර්ය භාරයක් පැවරී ඇත. රජයේ ඉඩම්වල අයිතිය බැහැර කිරීමේදී ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ රන්බිම දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම, රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම, නිදහස් දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ විශේෂ දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම, සුජාභූමි දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම, සුනාමි දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම හා ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධි විධාන) පනත යටතේ නියාදන සාධන පත්‍ර නිකුත් කිරීම ප්‍රධාන තැනක් ගනී.

2.3.1. ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීම

ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බලපත්‍ර නිකුත් කර ඇති ඉඩම් සංවර්ධනය කළ පසුව ස්ථිර අයිතියක් ලබාදීම සඳහා කොන්දේසි වලට යටත්ව රන්බිම දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන අංශය මගින් මෙහෙයවන ප්‍රධාන වැඩසටහනක් ලෙස ක්‍රියාවට නගා ඇත. ඒ සඳහා එම අංශයේ රන්බිම ඒකකය සක්‍රීය දායකත්වය සපයනු ලැබේ. ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ බෙදා දී ඇති රජයේ ඉඩම් සඳහා දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ සංවිධානාත්මක වැඩසටහනක් 1982 දී ආරම්භ කළ අතර, 2002 ආරම්භ වන විට ස්වර්ණභූමි දීමනා පත්‍ර 324,203 ක් ද, ජයභූමි දීමනාපත්‍ර 672,955 ක් ද වශයෙන් දීමනාපත්‍ර 997,158 ක් ඉඩම් කට්ටිකරුවන්ට ලබාදී තිබුණි. මෙම දීමනා පත්‍ර කොන්දේසි සහිතව සකස් කොට තිබූ අතර, ස්වර්ණභූමි දීමනාපත්‍ර වලට පමණක් රේඛා චිත්‍රයක් ඇතුළත්ව තිබූ අතර, ජයභූමි දීමනාපත්‍ර වැඩි ප්‍රමාණයක් සකස් කොට තිබුණේ මැණුම් රේඛා චිත්‍රයක් නොමැතිව ඉඩමේ හතර මායිම් පමණක් ඇතුළත් කරමිණි. මෙම අඩුපාඩුව සැලකිල්ලට ගෙන කොන්දේසි රහිතව රේඛා චිත්‍රයක් ද ඇතුළත් කොට දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීමේ අරමුණින් ඉඩම් සංවර්ධන ආඥාපනත සංශෝධනය කිරීමේ කටයුතු 2002 වර්ෂයේදී ආරම්භ කර 2003 වර්ෂයේදී සංශෝධිත පනත් කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ හේතුව නිසා 2002, 2003 වර්ෂවල දීමනා පත්‍ර නිකුත් කිරීමේ කටයුතු තාවකාලිකව නවතා තිබුණි. එහෙත් සංශෝධිත පනත් කෙටුම්පත ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ තීන්දුවක් මත නැවත සංශෝධනය සඳහා ඉවත්කර ගැනීමට සිදුවිය. ඉන්පසු දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ කටයුතු සාමාන්‍ය පරිදි 2004 වර්ෂයෙහි නැවත ආරම්භ කර ඇත. ඒ අනුව 2004 සිට 2016 වසර අවසන් වන විට දීමනා පත්‍ර 95,559 ක් දක්වා නිකුත් කිරීමට හැකි වී ඇත.

රන්බිම දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
2014 - 2016

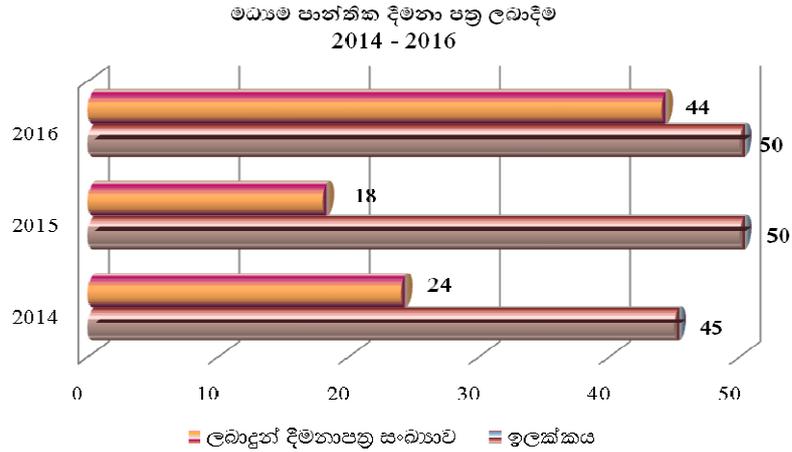
2016 වර්ෂය තුළ රන්බිම දීමනා පත්‍ර 30,000 ක් නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කළ අතර වසර අවසන් වන විට දීමනා පත්‍ර 7,992 ක් නිකුත් කිරීමට හැකියාව ලැබීණි. මෙම තත්ත්වය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව පසු බෑමක් පෙනනුම් කිරීමකි. රේඛා චිත්‍ර ප්‍රමාණවත් ලෙස නොලැබීම පසු බෑමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව විය.

2.3.2. ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත යටතේ මධ්‍යම පාන්තික දීමනා පත්‍ර ලබා දීම

ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනත මගින් සම්මත කර ඇත්තේ ඉඩම් අහිමි ගොවි පාන්තිකයින්ට පමණක් නොව යම් මූල්‍ය හෝ ප්‍රාග්ධන හැකියාවක් හිමි පුරවැසියන්ට ද රජයේ ඉඩම් කැබැල්ලක් ලබාදී එම ඉඩම් කැබැල්ල සංවර්ධනය කොට ජාතික නිෂ්පාදනයට සක්‍රියව දායකකර ගැනීම සඳහා වන ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමයි. ඒ අනුව මධ්‍යම පාන්තිකයින්ට රජයේ ඉඩම් කැබැල්ලක් ලබාදීම යටතේ එක් අයෙකුට අක්. 10, 25ක් හෝ අක්.50ක් වැනි විශාල බිම් ප්‍රමාණයක් ලබාදීම සිදුකරයි.

මධ්‍යම පාන්තික යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ඉඩම් බහුලව පැවති ප්‍රදේශවල ඉඩම් මීට පෙර බෙදා දී ඇත. ඉන් සමහර පුද්ගලයින්ට සංවර්ධනය කළ පසුව දීමනාපත්‍ර ලබාදී ඇත. එහෙත් සමහර ඉඩම්වලට තවමත් දීමනාපත්‍ර ලබා දී නැත. දැනට පවතින ඉඩම් හිඟය නිසා ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් මධ්‍යම පාන්තික යෝජනා ක්‍රමය යටතේ මෙවැනි විශාල ඉඩම් කොටස් බෙදාදීම සිදු නොකෙරේ. එහෙත් බලපත්‍ර සහිත බෙදාදී ඇති ඉඩම් වලට දීමනාපත්‍ර නිකුත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදුකෙරේ.

දීමනාපත්‍ර ලබා දීමේදී, ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනතේ ඇති වගන්තිවලට පටහැනිව අදාළ දීමනාපත්‍රය බැහැර කර ඇත්නම් එම දීමනා පත්‍රය ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තු ලේඛණයේ ලියාපදිංචි කර තිබූ මුත් අදාළ ලේඛණයේ නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳව සෑහීමකට පත් නොවන්නේ නම් එය බල රහිත කිරීමට ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට බලය ඇත.

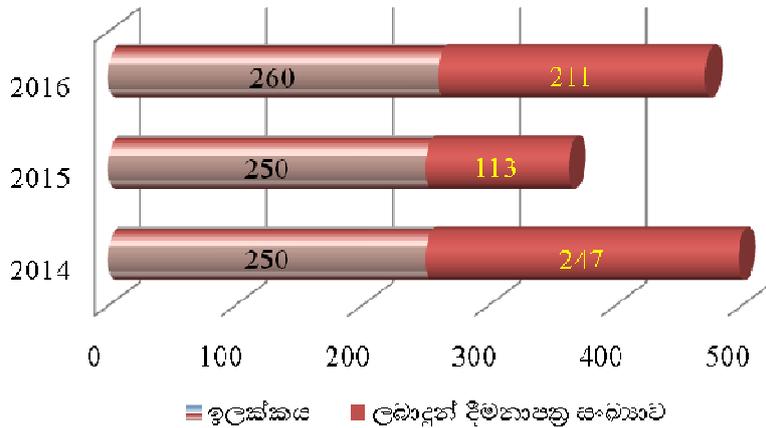
2016 වසරේදී මධ්‍යම පාන්තික දීමනා පත්‍ර 50 ක් ලබා දීමට ඉලක්ක කොට තිබූ අතර, දීමනා පත්‍ර 44ක් ලබා දීමට හැකි විය.

මධ්‍යම පාන්තික බලපත්‍ර සහිත ඉඩම් සඳහා දීමනාපත්‍ර ලබා ගැනීමේදී ඉඩමේ සම්පූර්ණ වටිනාකම ගෙවිය යුතුය. එහෙත් බලපත්‍රයක් සහිතව ඉඩම භාවිතා කිරීමට බාධාවක් නැත. එහෙත් ඉඩම පැවැරීමට අවශ්‍ය වුවහොත් දීමනාපත්‍රයක් තිබිය යුතුය. මේ හේතුව නිසා බලපත්‍ර සහිත මධ්‍යම පාන්තික ඉඩම් සඳහා දීමනාපත්‍ර ලබා ගැනීමට කරනු ලබන ඉල්ලීම් ඉතා පහළ අගයක් ගනී.

2.3.3. නිදහස් දීමනාපත්‍ර (රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ) ලබා දීම

දීර්ඝ කාලීන බදුකර හෝ ප්‍රාරම්භක බදුකර සහිතව බෙදාදී ඇති ඉඩම් සඳහා ස්ථිර අයිතිය සහිත නිදහස් දීමනා පත්‍රයක් ලෙස මහජනතාවට භුක්ති විදීම සඳහා ලබාදීම මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි. එහෙත් වාණිජ කටයුතු සඳහා අතිවිශේෂ අවස්ථාවකදී හැර මෙවැනි දීමනාපත්‍ර ලබා දෙනු නොලැබේ.

නිදහස් දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
2014 - 2016

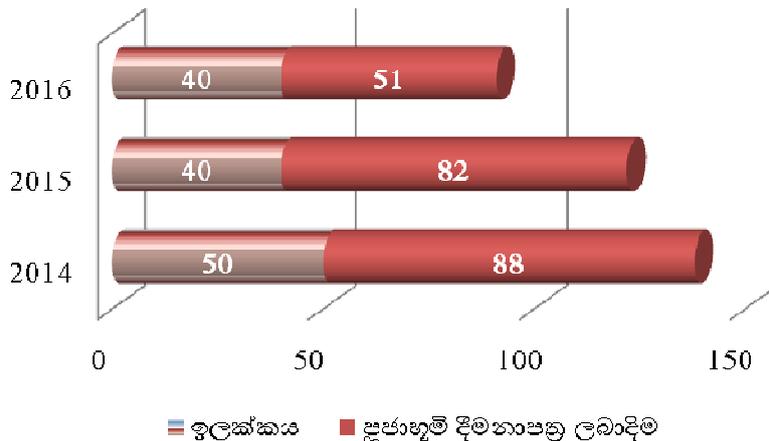

2016 වර්ෂය තුළ නිදහස් දීමනා පත්‍ර 260 ක් දීමට සැලසුම් කළ අතර වසර අවසන් වන විට දීමනා පත්‍ර 211 ක් නිකුත් කිරීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

2.3.4 සුඡා භූමි දීමනා පත්‍ර ලබා දීම

බෞද්ධ විහාරස්ථානවල පැවැත්ම උදෙසා නිදහස් දීමනා පත්‍ර ලබාදීම, වර්ෂයක් පාසා සිදුකරනු ලබන කටයුත්තකි. ප්‍රචර්තන වර්ෂය තුළද එම කටයුතු සිදු වූ ආකාරය පහතින් දක්වා ඇත. මේ දක්වා සුඡා භූමි දීමනාපත්‍ර 1,751ක් ලබා දී ඇත.

සුඡාභූමි දීමනාපත්‍ර ලබාදීම
2014 - 2016

2016 වර්ෂය තුළ සුඡා භූමි දීමනා පත්‍ර 40 ක් දීමට සැලසුම් කළ අතර වසර අවසන් වන විට දීමනා පත්‍ර 51 ක් ලබාදීමට හැකියාව ලැබුණි. නව රජයේ ප්‍රතිපත්ති අනුව සෑම බෞද්ධ විහාරස්ථානයකටම සුඡා භූමි දීමනා පත්‍රයක් ලබාදීමේ අරමුණින් කටයුතු කිරීම නිසා සිදු වූ වර්ධනයකි.

2.3.5 සුනාමි දීමනා පත්‍ර ලබා දීම

සුනාමි අවතැන්වූවන් සඳහා නොමිලේ නිදහස් දීමනාපත්‍ර ලබාදීම (විකල්ප ඉඩම් ලබාදීම) 2007 වර්ෂයේ සිට සිදු කරන ලද අතර, ඒ අනුව මේ දක්වා දීමනාපත්‍ර 6,668 ක් ලබා දී ඇත.

සුනාමි දීමනා පත්‍ර ලබා දීම 2014 - 2016

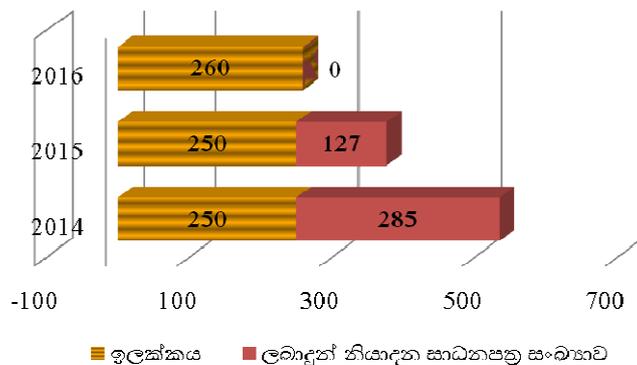
විස්තරය	2014	2015	2016
ලබාදුන් දීමනාපත්‍ර සංඛ්‍යාව	689	1067	541

2016 වර්ෂය තුළ සුනාමි දීමනා පත්‍ර 1000 ක් දීමට සැලසුම් කළ අතර වසර අවසන් වන විට දීමනා පත්‍ර 541 ක් ලබාදීමට හැකියාව ලැබුණි.

2.3.6. ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ දීමනා පත්‍ර ලබාදීම (නියාදන සාධන පත්‍ර නිකුත් කිරීම)

1979 වර්ෂයේ සිට මෙම පනත ක්‍රියාත්මකවේ. මෙම පනතට අනුව බෙදා දෙනු ලබන්නේ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට පවරා ගනු ලැබූ ඉඩම් වලින් ඉඩම් නොමැති පවුල් සඳහා බෙදා දීම පිණිස රජයට නිදහස් කරනු ලබන ඉඩම් වේ. කිසිදු ඉඩම් කැබැල්ලක අයිතියක් නොමැති දුප්පත් ජනතාව වෙත මේ යටතේ ඉඩම් ලබා දෙනු ලැබේ. 1979 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා මෙම පනත යටතේ බෙදා දී ඇති මුළු ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව 78,030 ක් වේ. ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව විසින් ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිය තීරණයක් අනුව දැනට සිට මෙම පනත යටතේ ඉඩම් නිදහස් නොකරන අතර ඉඩම් නොමැති පවුල් සඳහා බෙදාදීමට ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට අයත් ඵලදායී නොවන ඉඩම් හඳුනාගත් විට, ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ වන්දි ගෙවා ගම් පුළුල් කිරීමේ අරමුණින් අත්කර ගැනීමට පමණක් ඉඩකඩ සලසා ඇත. මේ නිසා ඉඩම් ප්‍රධාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ නව ඉඩම් බෙදාදීමක් සිදු නොවන අතර කලින් ආරම්භකළ මෙතෙක් කටයුතු අවසන් නොවූ ඉඩම් බෙදාදීමේ කටයුතු පමණක් සිදුවේ.

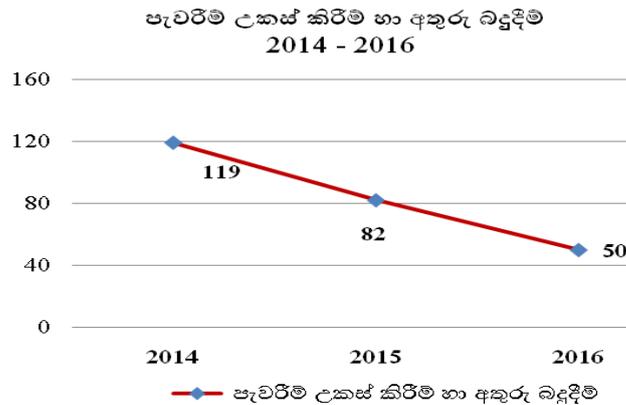
නියාදන සාධන පත්‍ර ලබාදීම
2014 - 2016

2016 වසරේ ඉඩම් ප්‍රදාන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ නියාදන සාධන පත්‍ර 260 ක් නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ අතර නියාදන සාධන පත්‍ර කිසිවක් නිකුත් කිරීමට නොහැකි විය.

2.3.7 බෙදාදුන් ඉඩම් පැවරීම්, උකස් කිරීම් හා අතුරු බදුදීම්

රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ දීර්ඝ කාලීන බදුකර මත නිකුත්කරන ලද ඉඩම් පැවරීම්, උකස් කිරීම් හා අතුරු බදුදීම් සඳහා ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාගේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය. ඒ අනුව 2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් පැවරීම්, උකස් කිරීම් හා අතුරු බදුදීම් සඳහා අනුමැතිය ලබාදී ඇති ආකාරය පහතින් දක්වා ඇත.

2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් පැවරීම්, උකස් කිරීම් හා අතුරු බදුදීම් සඳහා අවසර ලබාදීම වසර අවසන් වන විට 50ක් විය.

2.3.8 දෙපාර්තමේන්තුවලට ඉඩම් නිදහස් කිරීම

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විවිධ රාජ්‍ය ආයතන හා විවිධ දෙපාර්තමේන්තු අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ඉඩම් නිදහස් කිරීම වාර්ෂිකව සිදු කරනු ලබයි. පසුගිය වර්ෂ කිහිපයක එය සිදුකල ආකාරය පහතින් දක්වා ඇත.

දෙපාර්තමේන්තුවලට ඉඩම් නිදහස් කිරීම 2014 - 2016

විස්තරය	2014	2015	2016
ඉලක්කය	75	100	250
ප්‍රගතිය	293	154	340

දෙපාර්තමේන්තුවලට ඉඩම් නිදහස් කිරීම, 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේදී ඉතා ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත. 2016 වර්ෂයේ ඉලක්කය 250ක් වූ අතර නිදහස් කිරීම් 340ක් දක්වා කිරීමට හැකි විය.

2.4 උතුරු නැගෙනහිර පශ්චාත් යුධ සමයේ රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ විශේෂ වැඩසටහන (LLRC වාර්තාව අනුව)

උගත් පාඩම් සහ ප්‍රතිසන්ධාන කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වූ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ (LLRC වාර්තාව) නිර්දේශ වලට අනුව, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල පැවති ගැටුම්කාරී වාතාවරණය නිමවීමෙන් පසුව එම පළාත්වල ජනතාවගේ ජන ජීවිතය නඟා සිටුවීමේදී කඩිනම් විසඳුම් ලබාදිය යුතු ගැටළුවක් ලෙස එම ප්‍රදේශවල පවත්නා ඉඩම් ගැටළු හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව මෙම ගැටළුවලට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙමින් එම ගැටළු කඩිනමින් විසඳීම සඳහා ඉඩම් අමාත්‍යාංශයේ අධීක්ෂණය යටතේ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විශේෂ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඒ අනුව දිගු කලක සිට අයිතිය නොලද භුක්ති විදි ඉඩම් වලට අයිතිය ලබාදීම, නැවත පදිංචි කළ ඉඩම් වල අයිතිය ලබාදීම, යුද සමයේ ක්‍රියාත්මක වූ වැරදි පරිපාලනය නිසා ඇතිවූ ඉඩම් ආරවුල් විසඳීම, අස්ථානගත වූ හෝ විනාශ වූ ඉඩම් ලියවිලි යථාවත් කිරීම මේ යටතේ සිදුකරනු ලැබුණි.

2016 වර්ෂය තුළ මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී එක් එක් අංශ අනුව ඉහළ ප්‍රගතියක් අත්කර ගැනීමට සමත්වී ඇත. ඒ පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

- ඉඩම් කවචේරි පැවැත්වීම - 2016

පළාත	පැවැත්වෙන ලද ඉඩම් කවචේරි සංඛ්‍යාව	ලබාදුන් බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව
උ. පළාත	502	19,064
නැ. පළාත	0*	2,776
එකතුව	502	21,840

(* පවත්වන ලද ඉඩම් කවචේරි පිළිබඳ සංඛ්‍යාව වාර්තා වී නැත.)

- ජංගම සේවා වැඩසටහන් පැවැත්වීම හා කොට්ඨාශ දින වැඩසටහන් පැවැත්වීම

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ජනතාවගේ ඉඩම් ගැටළු හඳුනාගෙන එම ගැටළුවලට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදෙමින් එම ගැටළු කඩිනමින් විසඳීම සඳහා කොට්ඨාශ දින වැඩසටහන් සහ ජංගම සේවා වැඩසටහන් 2016 වර්ෂය තුළ පැවැත්වීමට ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකි විය.

ජංගම සේවා වැඩසටහන් පැවැත්වීම හා කොට්ඨාශ දින වැඩසටහන් පැවැත්වීම - 2016

පළාත	පැවැත් වූ ජංගම සේවා වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව	පැවැත් වූ කොට්ඨාශ දින වැඩ සටහන් සංඛ්‍යාව
උ. පළාත	06	591
නැ. පළාත	21	189
එකතුව	27	780

- ඉඩම් ගැටළු විසඳීම

2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ඉඩම් ගැටළු විසඳීම සිදුකල ආකාරය පහතින් පෙන්වා ඇත.

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ඉඩම් ගැටළු විසඳීම

පළාත	ඉලක්කය	විසඳුම් ලබාදුන් ගැටළු සංඛ්‍යාව
උ. පළාත	21,000	3,907
නැ. පළාත		6,663
එකතුව	21,000	10,570

- දීමනාපත්‍ර හා බලපත්‍ර ලබාදීම

2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව, උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දීමනාපත්‍ර හා බලපත්‍ර ලබාදීමේ ඉලක්කය සපුරා ගන්නා ලද වර්ෂයක් විය.

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දීමනාපත්‍ර හා බලපත්‍ර ලබාදීම

පළාත	ඉලක්කය	ලබාදුන් දීමපත්‍ර, බලපත්‍ර සංඛ්‍යාව
උ. පළාත	15,000	19,385
නැ. පළාත		4,132
එකතුව	15,000	23,517

2016 වර්ෂයේදී මෙම වැඩසටහන මගින් ඉඩම් ගැටළු 21,000ක් විසඳීම සඳහා ඉලක්ක කර ගැටළු 10,570 ක් විසඳීමට හැකියාව ලැබුණු අතර බලපත්‍ර හා දීමනාපත්‍ර ලබාදීම යටතේ 15,000 ලබාදීමට ඉලක්ක කොට 23,517 ක් ලබා දීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත් විය.

මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා LLRC වාර්තාව මගින් නිර්දේශ කර තිබූ පරිදි ප්‍රමාණවත් අතිරේක කාර්ය මණ්ඩලයක් සහ භෞතික පහසුකම් 2013 වර්ෂයේ ආරම්භයේ සිට අපේක්ෂා කළ නමුත් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන හැර අනෙකුත් සම්පත් (මානව සම්පත් හා වාහන) ලබාදීම දිගින් දිගටම ප්‍රමාද විය. මෙය දෙපාර්තමේන්තුවට හෝ අමාත්‍යාංශයට පාලනය කළ නොහැකි සාධකයක් විය. එම නිසා ඉදිරිපත් වූ සියළුම ගැටළු එම කාල පරිච්ඡේදය තුළදී විසඳීමට නොහැකි වූ බැවින් පවත්නා සම්පත් අනුව වාර්ෂික ඉලක්ක නියම කරන ලදී. ඒ අනුව ඉදිරිපත් වූ ගැටළු වලින් තව දුරටත් ඉතිරි වන ගැටළු විසඳීමට පසුගිය වර්ෂ තුළ නොහැකි වූ හෙයින් 2016 වර්ෂය සඳහා ද වැඩසටහන දීර්ඝ කිරීමට තීරණය කරන ලදී. තවද ලියාපදිංචි වූ සමහර ගැටළු LLRC නිර්දේශ වලට සෘජුවම අදාළ ඉඩම් ගැටළු නොවන බව වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පැහැදිලි විය. එහෙත් එසේ සෘජුවම අදාළ නොවන ගැටළු වෙන් කිරීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ට උපදෙස් දෙනු ලැබුවද එය ප්‍රායෝගිකව අපහසු කාර්යයක් වූ හෙයින් මෙම ගැටළු සියල්ල එම ප්‍රදේශ වල ජනතාවගේ සංවේදී ගැටළු වන හෙයින්ද සියළුම ගැටළු විසඳීමට සිදුවිය.

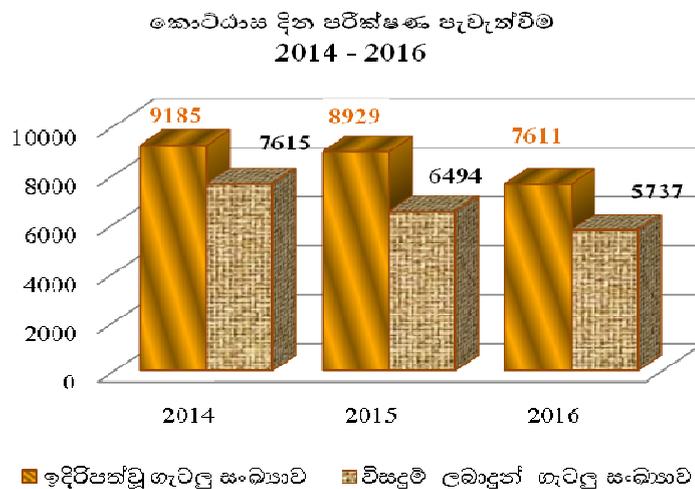
2016 වර්ෂය තුළ උතුරු නැගෙනහිර පශ්චාත් යුධ සමයේ රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ විශේෂ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ විවිධ වූ කාර්යයන් නිම කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 3.67ක මුදලක් වැය විය

2.5 ඉඩම් ගැටළු විසඳීම හා උපදෙස් සැපයීම

ඉඩම් ලාභීන්ගේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීම හා උපදෙස් සැපයීම කොට්ඨාස දින පැවැත්වීමේ වැඩසටහනක් ජංගම සේවා පැවැත්වීමේ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කෙරුණි. මීට අමතරව අන්තර් පළාත් හා පළාත් සභා මට්ටමින් යොමුවන ඉඩම් ගැටළු වලට නීතිමය සහ තාක්ෂණික සහාය ලබා දීමද දෙපාර්තමේන්තුවම විසින් ලබාදෙයි.

2.5.1 කොට්ඨාස දින පරීක්ෂණ පැවැත්වීම

ඉඩම් ලාභීන්ගේ ඉඩම් හිමිකම් ආශ්‍රිත පැන නැගී ඇති ගැටළු වලට ක්ෂේත්‍රය තුළදීම විසඳුම් ලබා දීම සඳහා අන්තර් පළාත් බල ප්‍රදේශ තුළ කොට්ඨාස දින පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සිදු කරයි. පසුගිය වසර තුන තුළ කොට්ඨාස දින පරීක්ෂණ පවත්වා ඇති ආකාරය පහත දැක්වේ.

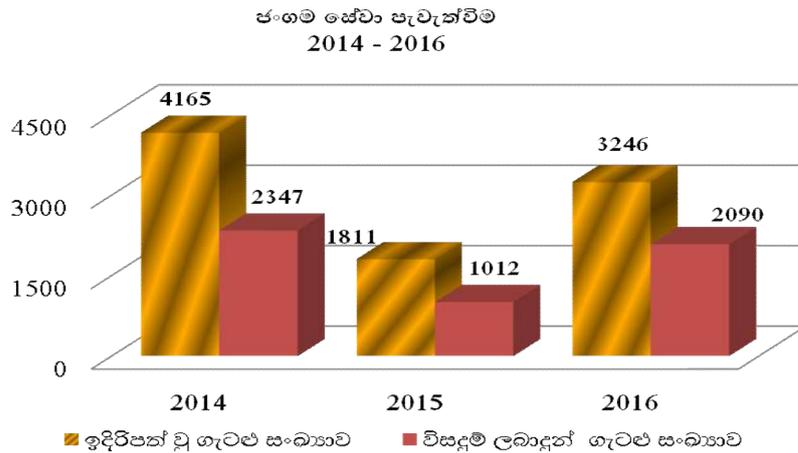

2016 වර්ෂය තුළ අන්තර් පළාත් මට්ටමින් කොට්ඨාස දින පරීක්ෂණ 684 ක් පැවැත් වුණි. ඉන් ඉඩම් ගැටලු 7611ක් ඉදිරිපත් වූ අතර ගැටලු 5737ක් සඳහා කඩිනම් විසඳුම් ලබාදුණි. සෙසු ගැටළු සඳහා ද 2017 වර්ෂය තුළදී විසඳුම් ලබා දීමට නියමිතයි.

2.5.2 ජංගම සේවා පැවැත්වීම

ඉඩම් ලාභීන්ගේ ඉඩම් ආශ්‍රිතව පැන නැගී ඇති ගැටළුවලට රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ මැදිහත්වී ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ඊට විසඳුම් ලබා දීමේ ක්‍රියාවලිය ජංගම සේවා වැඩසටහන ලෙස හැඳින්වේ. ඒ අනුව පසුගිය

වසර තුනක කාලය තුළ පැවැත්වූ ජංගම සේවා වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව, ඉදිරිපත් වූ ගැටළු සහ ඒවාට විසඳුම් ලබාදුන් ආකාරය පිළිබඳ තොරතුරු පහතින් පෙන්වුම් කර ඇත.

2016 වර්ෂය තුළ අන්තර් පළාත් මට්ටමින් ජංගම සේවා වැඩසටහන් 20ක් පැවැත්වීමට සැලැස්සුම් කළ අතර ජංගම සේවා වැඩසටහන් 16 ක් පැවැත්වීමට හැකි වුණි. ඉන් ඉඩම් ගැටළු 3,246ක් ඉදිරිපත් වූ අතර ගැටළු 2,090ක් සඳහා කඩිනම් විසඳුම් ලබාදුණි. ගැටළු 57ක් වෙනත් අංශ වෙත යොමුකළ අතර සෙසු ගැටලු සඳහා ද වැඩිදුර අධ්‍යයනයෙන් පසුව විසඳුම් ලබා දෙනු ඇත.

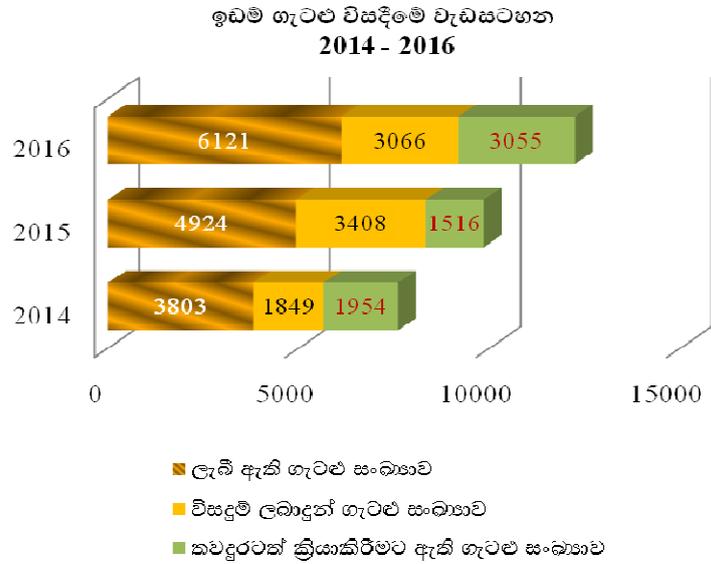
මෙම ජංගම සේවා වැඩසටහන් වලට අමතරව 2016 වර්ෂයේ සිට දිවයින පුරා පිහිටි සෑම දිස්ත්‍රික්කයක්ම ආවරණය වන පරිදි “ජනපති නිල මෙහෙවර” නමින් විශේෂ ජංගම සේවා වැඩසටහන් මාලාවක් ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය සහ ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මැදහත්වීම මත පවත්වන ලදී. එහිදී මහජනතාවගේ ඉඩම් ගැටළුවලට විසඳුම් ලබාදීමේදී සුවිශේෂී කාර්ය භාරයක් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉටු කරන ලදී. මෙහි ප්‍රථමයෙන්ම පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයන් ඉන් අනතුරුව ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයන් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ජංගම සේවා වැඩසටහන් මාලාවක් පවත්වන ලද අතර ඉන් ඉහළ ප්‍රගතියක්ද අත්කර ගැනීමට සමත් විය. මෙහිදී ජංගම සේවා වැඩසටහන් 52 ක් පවත්වනු ලැබූ අතර ඉන් ඉඩම් ගැටළු 6,849ක් ඉදිරිපත් වූ අතර, ඉන් ගැටළු 4064ක් සඳහා කඩිනම් විසඳුම් ලබාදීමටත් තවත් ගැටළු 612ක් වෙනත් අංශ වෙත යොමු කිරීමටත් හැකි වූ අතර ගැටලු 2173ක් වැඩිදුර අධ්‍යයනයෙන් පසුව විසඳුම් ලබා දීමටද තීරණය විය.

2.5.3 අන්තර් පළාත් වාරිමාර්ග, ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ

පළාත්සභා මට්ටමින් රජයේ ඉඩම් ගැටළු විසඳීමේ වැඩසටහන

අන්තර් පළාත් හා පළාත් සභා සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මගින් සිදු කරනු ලබන ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ ඉඩම් කළමනාකරණ කටයුතුවලදී පාරිභෝගිකයා ගෙන් සෘජුවම හා වක්‍රව

ලැබෙන ඉඩම් ගැටළු සඳහා නීතිමය හා තාක්ෂණ සහාය ලබා දෙමින් අදාළ ගැටළුවලට විසඳුම් ලබා දීම, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරයි. 2016 වර්ෂය තුළ අදාළ ගැටළු සම්බන්ධව ක්‍රියාකර ඇති ආකාරය පහත පරිදි වේ.

2016 වර්ෂයේදී ඉඩම් ගැටළු 6121ක් ලැබී තිබූ අතර ඉන් ඉඩම් ගැටළු 3066ක් සඳහා විසඳුම් ලබා දුණි. තවත් ගැටළු 3055ක් තවදුරටත් ක්‍රියා කිරීමට ඇති ගැටළු ලෙස හඳුනා ගැනිණි. මෙහි තවදුරටත් ක්‍රියා කිරීමට ඇති ගැටළු විසඳීම සම්බන්ධයෙන් වාර්තා කැඳවීම, ලිපි ගොණු හුවමාරුවීම්, පරීක්ෂණ පැවැත්වීම් ආදී ලෙස කටයුතු රාශියක් කළ යුතුව ඇති හෙයින් ඒ සඳහා වැඩි කාලයක් ගතවන බැවින්ද ඉදිරි කාලයේදී ඒ සඳහා විසඳුම් ලබාදෙනු ඇත.

2.5.4 සංචාරක බංගලා , නිල නිවාස වැඩි දියුණු කිරීම

අන්තර් පළාත් වාරි මාර්ග හා ජනාවාස ව්‍යාපෘතීන්හි අභ්‍යන්තර නිලධාරී නිල නිවාස හා කාර්යාලීය ගොඩනැගිලි පුනරුත්ථාපනය, අළුත් වැඩියා කටයුතු කිරීම වර්ෂිකව සිදුකරනු ලබයි. ඒ අනුව 2016 වසරේ දීද එම කටයුතු සිදු කෙරිණි. එහිදී නිල නිවාස හා කාර්යාලීය ගොඩනැගිලි 42ක් අළුත් වැඩියා කිරීමට සැලසුම් කල අතර එම සියළු වැඩ නිමකිරීමට හැකි වූ අතර ඒ සඳහා රු. 29,716,855.00 ක මුදලක් වැය කෙරිණි.

2.6 රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු හා කළමනාකරණ පද්ධතිය

2.6.1 හැඳින්වීම

රජයේ ඉඩම් කළමනාකරණ කටයුතු කාර්යක්ෂම කරලීම සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් රජයේ ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය State Land Information Management System නිර්මාණය කිරීමට කටයුතු කර ඇත. රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස මට්ටමින් මෙම පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු සිදු කරන අතර ඉඩම් බෙදාදී ලියකියවිලි නිකුත් කිරීම හා ආදායම් රැස්කිරීමේ ක්‍රියාවලියද බෙදා දුන් ඉඩම් වලට අදාළ පසු කටයුතු හා අධීක්ෂණ කටයුතු ද මෙම පද්ධතිය මගින් සිදු කිරීමට හැකියාව ඇත. 2013 වර්ෂයේ දී බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 40 කින් ආරම්භ වූ මෙම වැඩ සටහන 2016 වර්ෂය අවසන් වන විට දිවයින පුරා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 332ක් පුරා සාර්ථකව ක්‍රියාවට නැගීමට හැකි විය.

2.6.2 රාජ්‍ය ඉඩම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලීන් ප්‍රති නිර්මාණය කිරීම

මෙම පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඉඩම් අමාත්‍යාංශය, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව, බස්නාහිර පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව හා මීගමුව, කඩුවෙල, වලල්ලාවිට යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සම්බන්ධ විය. මෙම පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමේ මූලික කටයුතු 2008 වර්ෂයේදී ආරම්භ වූ අතර අඛණ්ඩව පවත්වන ලද වැඩ මුළු ගණනාවකින් පසුව තොරතුරු පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමට හැකි විය. ඒ අනුව තාක්ෂණ හා මූල්‍ය දායකත්වය ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය (ICTA) විසින් ලබා දෙන ලදී. රජයේ ඉඩම් කළමනාකරණයට අදාළ නීති රීති වෙනස් නොකරමින් පවත්නා ක්‍රියාවලීන් පමණක් වෙනස් කිරීමට කටයුතු කල අතර එය රාජ්‍ය ක්‍රියාවලි ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමක් (Government Process Re - engineering) ලෙස සිදු කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලීන් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම යටතේ පහත සඳහන් ප්‍රධාන ක්‍රියාවලීන් නිර්මාණය කර ඇත.

- ක්‍රියාවලිය A - රජයේ ඉඩම් හඳුනා ගැනීම හා බැහැර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
  - ක්‍රියාවලිය B - බැහැරකරන ලද රජයේ ඉඩම් අධීක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
  - ක්‍රියාවලිය C - බැහැරකරන ලද රජයේ ඉඩම් වලට අදාළ පසු කටයුතු සිදු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
- මෙම ප්‍රධාන ක්‍රියාවලීන් තුන යටතේ අනු ක්‍රියාවලීන් රාශියක්ද නිර්මාණය කර ඇත. මෙම වැඩසටහන තුළින් පහත සඳහන් අරමුණු ඉටු කරගැනීම තුළින් පවත්නා රජයේ ඉඩම් කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයේ පවතින අඩුපාඩු හා අකාර්යක්ෂමතාවයන් අවම කරගැනීමට අපේක්ෂිතය.

- I. විධිමත් ඉඩම් පිළිබඳ දත්ත පද්ධතියක් ඇති කිරීම
- II. ක්‍රියාවලීන් සඳහා ගතවන කාලය අඩු කර ගැනීම.
- III. කාර්යයන් වල නිරවද්‍යතාවය ඉහළ දැමීම.
- IV. මෙහෙයවීම හා ඇගයීම පහසු කරලීම.
- V. අක්‍රමිකතා සඳහා ඇති ප්‍රවණතාවයන් අවම කිරීම.

2.6.3 රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

2016 වර්ෂය අවසන් වන විට රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 332ක් පුරා ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව, මෙම පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කල ආකාරය පහත සංඛ්‍යා සටහනින් දක්වා ඇත.

රජයේ ඉඩම් කැබලිවල තොරතුරු දත්ත පද්ධතියට ඇතුලත් කිරීම

විස්තරය	2015 වර්ෂය තුළ සපුරාගත් ප්‍රගතිය	2016 වර්ෂය තුළ සපුරාගත් ප්‍රගතිය
ඉඩම් ලේඛන ඇසුරින් තොරතුරු පද්ධතියට ඇතුලත් කිරීම් (ලේඛණ සංඛ්‍යාව)	116,909	415,606
අනුරේඛණ සහිතව ඉඩම්වල ක්ෂේත්‍ර තොරතුරු දත්ත පද්ධතියට ඇතුලත් කිරීම් (ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව)	25,015	83,016
නව දීමනා පත්‍ර ලබාදීම	450	4,237
එකතුව	142,374	502,859

2016 වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතියට ඇතුලත් කිරීම යටතේ ඉඩම් ලේඛන 1,000,000ක් ඇතුලත් කිරීමට ඉලක්ක කර, ලේඛණ 498,622ක් ඇතුලත් කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත් විය. මීට අමතරව මෙම වර්ෂයේදී ද දීමනාපත්‍ර, වාර්ෂික අවසරපත්‍ර, දීර්ඝ කාලීන බලපත්‍ර ආදී සියලු ලේඛණ මෙම පද්ධතිය උපයෝගී කර ගනිමින් මුද්‍රණය කිරීම සිදුකර ඇත. ඒ අනුව දීමනාපත්‍ර පමණක් 4,237ක් නිකුත් කිරීමට හැකි වුණි.

2016 වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය ඉඩම් තොරතුරු කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ විවිධ වූ කාර්යයන් නිම කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 64.48ක මුදලක් වැය කර ඇත.

2.6.4 රජයේ ඉඩම් කළමනාකරණ කටයුතු විධිමත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම

රාජ්‍ය ඉඩම් කළමනාකරණයේ ප්‍රමුඛයා වශයෙන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රාජ්‍ය ඉඩම් කළමනාකරණ කටයුතු විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඊට සම්බන්ධිත ආයතන සමග මනා සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වා ගනිමින් විවිධ පියවර නිරන්තරයෙන් අනුගමනය කරනු ලබයි. පහත සඳහන් ක්‍රියා මාර්ග ඒ අතර ප්‍රධාන වේ.

- i. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්වෙත වක්‍රලේඛ නිකුත් කිරීම.
- ii. අන්තර් පළාත් බල ප්‍රදේශවල ඉඩම් කළමනාකරණයට අදාළ නිලධාරීන් සමග ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම් පැවැත්වීම.

- iii. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් සමඟ විවිධ වැඩසටහන් වලට අදාළව ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම් හා ගැටළු සාකච්ඡා පැවැත්වීම.
- iv. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වල සහ අන්තර් පළාත් නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාල වල නිලධාරීන්ට පුහුණුව ලබාදීම.
- v. පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස්වරුන් සමඟ සම්බන්ධීකරණ රැස්වීම් පැවැත්වීම.
- vi. පරිසරයේ ඇති උපකරණ විෂය ලිපි ලේඛණ පවත්වා ලෙ යන නිලධාරීන් වෙත ලබාදීම

3. පරිච්ඡේදය

ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා රජයේ ඉඩම් උපයෝජනය

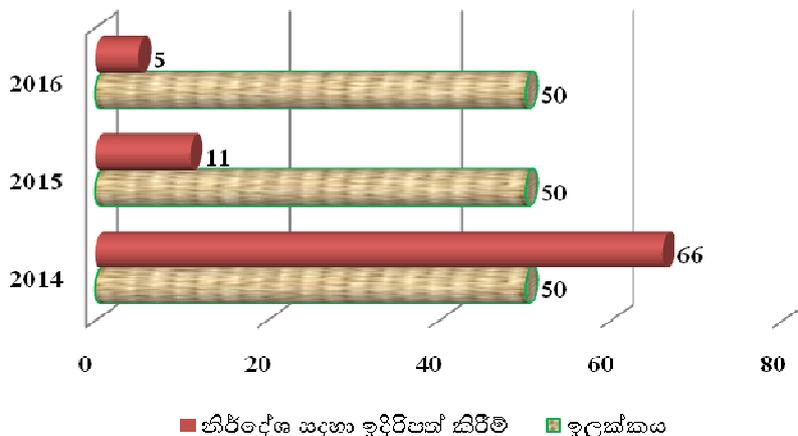
3.1 හැඳින්වීම

රජය සතු ඉඩම් ප්‍රශස්ත උපයෝජනය, ඉඩම් කළමනාකරණයේ මූලිකාංගයකි. ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන කටයුතු සඳහා මූලික වශයෙන් ඉඩම් උපයෝජනය කිරීම අවශ්‍ය වේ. විවිධ සංවර්ධන හා ආයෝජන කටයුතු සඳහා ඉඩම් පැවැරීමේදී අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගවල විධිමත් බව මෙන්ම කාර්යක්ෂමතාවය තුළින් මෙම කර්තව්‍ය මනාව ඉටුකර ගත හැක.

3.2 ආයෝජන කටයුතු සඳහා ඉඩම් ලබාදීම

ඉඩම් සම්පත සීමිත ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා ඉඩම් ලබාදීම, රටේ ආර්ථික අභිවෘද්ධිය කෙරේ සෘජු දායකත්වයක් දක්වනු ලබන සාධකයකි. මේ අනුව මෙම දෙපාර්තමේන්තුව ආරම්භයේ සිට දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ කෘෂි ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් ලබාදීමට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදී ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මේ වන විට වී නිෂ්පාදනයෙන් රට ස්වයංපෝෂිත වී ඇත. වත්මන් ආර්ථික ව්‍යුහය අනුව කර්මාන්ත, සේවා, යටිතල පහසුකම් යන අංශ සඳහා ඉහළ වැදගත්කමක් හිමි වී ඇත. ඒ අනුව එවැනි ක්ෂේත්‍රවල ආයෝජනය සඳහා ඉඩම් අවශ්‍යතාවය වැඩි වී ඇත. එම නිසා දිගු කාලීන බදු ක්‍රමය යටතේ එම ක්ෂේත්‍ර සඳහා ඉඩම් ලබාදීමේ වැදගත්කම වර්තමානයේ ඉහළ ගොස් ඇත. මධ්‍යකාලීන හා දිගුකාලීන ආයෝජන අවස්ථා සඳහා රජය සතු ඉඩම් ලබාදීම සිදුකරයි. මෙමගින් ආර්ථික, සාමාජීය, යටිතල පහසුකම් මෙන්ම සමස්ථ ආර්ථික වර්ධනයට එය ඉවහල් වී ඇත. 2016 වර්ෂය තුළ ආයෝජන ව්‍යාපෘති හා යටිතල පහසුකම් සඳහා ඉඩම් ලබා දීම යටතේ ඉඩම් අමාත්‍යාංශය වෙත නිර්දේශ යැවීම සඳහා ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් ඉටුකර ඇත.

ආයෝජන අවස්ථා සඳහා ඉඩම් ලබාදීම
2014 - 2016

2016 වර්ෂය තුළ ආයෝජන අවස්ථා පුළුල් කිරීමේ පරමාර්තයෙන් ඉඩම් ලබාදීම සඳහා විශේෂ සංවර්ධන ආයෝජන ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් දිගු කාලීන බදු සඳහා නිර්දේශ අමාත්‍යාංශයට යැවීම් 50ක් ඉලක්ක කොට තිබූ මුත් ඉල්ලීම් අඩුවීම නිසා නිර්දේශ යැවීම් 05ක් පමණක් සිදුකර ඇත.

3.3 රජයේ ඉඩම් විදේශිකයින් සඳහා පැවරීම සීමා කිරීමේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

3.3.1 හැදින්වීම

මෙරට පෞද්ගලික හා රජයේ ඉඩම්වල සිත්තක්කර අයිතිය විදේශික පුද්ගලයන්ට හා සමාගම්වලට පැවරීම සීමා කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජය විසින් තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව 2013.01.01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ඉඩම් පැවැරීම් සීමා කිරීමේ පනත පනවන ලදී. මෙම පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මුදල් විෂය භාර අමාත්‍යවරයාට යම් යම් බලතල හිමිවී ඇති අතර, රජයේ ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් එම පනතේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඉඩම් විෂය භාර අමාත්‍යවරයාට සහ රජයේ ඉඩම් පරිපාලනයට අදාළ නිලධාරීන්ටද නිශ්චිත කාර්යභාරයක් පැවරී ඇත.

3.3.2 විදේශිකයින්ට රජයේ ඉඩම් පැවරීම සීමා කිරීමේ නීතිමය විධිවිධානවල මූලිකාංග

විදේශිකයින්ට රජයේ ඉඩම් පැවරීම සීමා කිරීමේ මෙම නව නීතිමය විධිවිධාන වල මූලිකාංග කිහිපයක් හඳුනාගත හැක.

- I. පනතේ අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි විදේශිකයින්ට සහ විදේශීය සමාගම් හෝ ආයතන සඳහා මෙරට ඉඩම් වල සිත්තක්කර අයිතිය පැවරිය නොහැක.
- II. එවැනි පුද්ගලයින් හෝ ආයතන අතුරින් පහතින් පනතේ සඳහන් සමහර ආයතන මෙම තහනමෙන් ඉවත්කර ඇත. (උදා - තානාපති වරප්‍රසාද සහිත ආයතන)
- III. සිත්තක්කර අයිතිය පවරනු ලැබීමට හිමිකම නොමැති පුද්ගලයින් හෝ ආයතන වලට අවුරුදු 99 ක උපරිමයකට යටත්ව දිගුකාලීන බදු ක්‍රමයට ඉඩම් ලබා ගත හැක.
- IV. දිගුකාලීන බදු ක්‍රමයට ඉඩම් ලබා ගැනීමට හිමිකම ඇති පුද්ගලයින් හෝ ආයතන මුලින් අයිති අයකරනු ලබන විශේෂ බදුකරණ බද්දකට යටත් වේ. එම බද්ද සමහර පුද්ගලයින් හෝ ආයතන සඳහා මුළු බදු වටිනාකමින් 15% කි. සමහර පුද්ගලයින් හෝ ආයතන සඳහා එය 7 1/2% ක සහනදායී බද්දකි. සමහර පුද්ගලයින් හෝ ආයතන මෙම බදුකරන බද්දෙන් නිදහස් කර ඇත.
- V. සමහර දේශීය ආයෝජන වලට ඉඩම් බදු සඳහා 25% ක වට්ටමක් හිමිවේ.
- VI. බදුකරන බද්ද ඉඩමට අදාළ බද්දට අමතරව අය කරනු ලබන බද්දක් වන අතර එය ඉඩමේ අයිතිය පැවරීම ලියාපදිංචි කරන අවස්ථාවේදී අය කරනු ලැබේ. බදු කරන බද්ද අයකරනු ලබන්නේ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් විසිණි.

3.3.3 ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය

භාරය ඉටු කිරීම

මෙම නව නීතිය විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී රජයේ ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට වගකීමක් හිමිවේ. ඒ අනුව අදාළ වර්ගීකරණයන් යටතේ ගැනෙන ඉල්ලීම් හඳුනා ගැනීමටත් ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්ගෙන් නිර්දේශ වාර්තා ලබාගැනීමටත් ඒ තුළින් සිත්තක්කර අයිතිය පැවරීම තහනම් ඉල්ලීම් ඉටු කිරීම වළක්වා ගැනීමටත් විශේෂ පියවර ගෙන ඇත. තවද බදුකරන බදු අයවිය යුතු බදු දීම් හඳුනාගෙන ඉඩම් රෙජිස්ටාර් කාර්යාල වලට යොමුකිරීම ද මෙහිදී වැදගත් වේ.

4. පරිච්ඡේදය

රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ භාවිතය

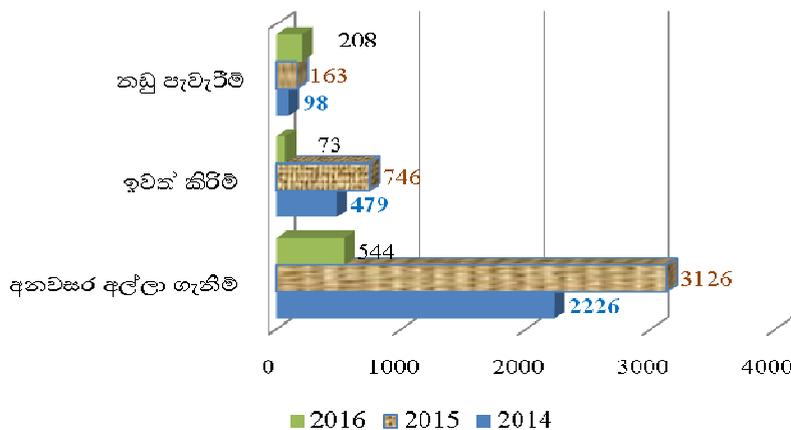
4.1 හැඳින්වීම

රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් භාවිතා කරමින් පූර්ණ උපයෝජනයක් සහතිකකර ගැනීම සඳහා විවිධ ප්‍රතිපත්ති උපායමාර්ග හා ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩව අනුගමනය කර ඇත. රජය සතු ඉඩම් අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම් පාලනය කිරීමෙන්, පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති හා නීති රීති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන්, ඉඩම් ගැටලු විසඳීමට නීතිමය සහ තාක්ෂණික සහාය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබාදීමෙන් රජයේ ඉඩම් ප්‍රශස්ථ ලෙස උපයෝජනය සඳහා දිරි ගැන්වීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රයත්න දරනු ලැබේ.

4.2 රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම

රජයේ ඉඩම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා ඉඩම් අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම් පාලනය කිරීමට විවිධ පියවර ගෙන ඇත. මේ සඳහා රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය, ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව හා එක්ව දිවයිනේ පිහිටි සියලුම දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල හා ප්‍රදේශීය ලේකම් කාර්යාල ඒකාබද්ධව ජාතික වැඩපිළිවෙලක් 2013 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරයි. රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් 2013.07.05 දින නිකුත් කල අංක HAF/03/ADMIN/002 දරණ චක්‍රලේඛයට අනුව දිවයිනේ සෑම ග්‍රාම නිලධාරි වසමකම සෑම ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයකම අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම් පාලනය පිළිබඳව විමර්ෂණයක් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලිකත්වයෙන් ආරම්භ කර ඇත. මෙහිදී අනවසරකරුවන් හඳුනා ගෙන ඔවුන් ඉඩම් වලින් ඉවත් කිරීම, ඉවත් නොවන අනවසරකරුවන් හට නඩු පැවරීම මගින් මෙම කටයුතු සිදුකර ඇත. 2016 වර්ෂය තුළ එවැනි ක්‍රියාමාර්ගවලට අවතීර්ණ වීම් සිදුකරනු ලැබූ ආකාරය පහත දක්වා ඇත.

ඉඩම් අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම් පාලනය කිරීම
2014 - 2016

2016 වර්ෂයේ අනවසර අල්ලා ගැනීම් 544 ක් වාර්තා වූ අතර ඉන් 73ක් ඉඩම්වලින් ඉවත් කිරීමටත් තවත් 208 දෙනෙකු සඳහා නඩු පැවරීමටත් හැකියාව ලැබී ඇත. අනවසරකරුවන් 263 ක් වෙනුවෙන් තවදුරටත් ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් සිටී. 2016 වර්ෂයේ සංඛ්‍යා දෙස බැලීමේදී පෙනී යන සුවිශේෂ කරුණ වන්නේ පෙර වර්ෂවලට සාපේක්ෂව අනවසරයෙන් රජයේ ඉඩම් අල්ලා ගැනීම් ඉතා පහල අගයක් ගැනීමත් අනවසරයෙන් අල්ලා ගන්නා ලද පුද්ගලයින් සඳහා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග වැඩිකර ඇති බවත්ය.

4.3. පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති හා නීති රීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ

වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති සඳහා දායක වීම

4.3.1 හැඳින්වීම

පරිසර විෂයභාර අමාත්‍යාංශය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන විසින් සෘජුවම සහ එම ආයතන වලට සම්බන්ධිත නොයෙකුත් ජාතික මට්ටමේ ව්‍යාපෘති යටතේ සිදුකරනු ලබන රජයේ ඉඩම්වලට සම්බන්ධ වන පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට අදාළව විවිධ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමේදීත් ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදීත් ඊට සම්බන්ධවන ආයතනයක් ලෙස මෙම දෙපාර්තමේන්තුව සක්‍රීය දායකත්වය ලබාදී ඇත.

4.3.2 පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති හා නීතිරීති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා

දායක වූ වැඩසටහන්

2015 වර්ෂයේදී මේ සඳහා ඇරඹී පහත සඳහන් වැඩසටහන් 2016 වර්ෂය තුළද දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සක්‍රීය දායකත්වයක් ලබාදී ඇත.

- I. ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ සම්බන්ධීකරණය යටතේ ඉඩම් අමාත්‍යාංශයට අදාළ පාර්ලිමේන්තු උපදේශන කාරක සභාවේ තීරණයක් අනුව ක්‍රියාත්මක කරන ලද ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හා ක්‍රියාත්මක සැලැස්මක් සකස් කිරීමේ වැඩසටහන.
- II. පරිසර අමාත්‍යාංශයේ මූලිකත්වයෙන් සකස් කරන ලද පරිසර හානිය අවම කිරීම සඳහා තිරසාර වැඩ පිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වූ ජාතික ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම.

5. පරිච්ඡේදය

ඉඩම් බදු ආදායම් කළමනාකරණය කිරීම

5.1 හැඳින්වීම

රජයේ ඉඩම් සම්පත ප්‍රශස්ථ කළමනාකරණය තුළින් රාජ්‍ය බදු ආදායම් ව්‍යුහය ශක්තිමත් කිරීමේ සුවිශේෂී භූමිකාවක් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉටු කරයි. මෙහිදී නේවාසික, කෘෂිකාර්මික සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතනයන්ට, පුද්ගලයින්ට රජයේ ඉඩම් බදු දී ආදායම් රැස් කිරීම කරනු ලැබේ.

අන්තර් පළාත් ගොවි ජනපද ප්‍රදේශයන්හි ඉඩම් බදු ආදායම් රැස් කිරීම ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ද සෙසු ප්‍රදේශයන්හි බදු ආදායම් රැස් කිරීම පළාත් ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ද වෙන් වෙන් වශයෙන් සිදු කරනු ලබයි. මූලික වශයෙන් දීර්ඝ කාලීන බදු, වාර්ෂික අවසර පත්‍ර බදු සහ ඵලදා බදු මෙම ආදායම් ගනයට ගැනේ. පළාත් සභා බල ප්‍රදේශ වල බදු ආදායම පළාත් සභා වල ආදායම් ප්‍රභවයක් වුවද එම ආදායම් ප්‍රභවය සඳහා ඉඩම් බදු දීමේ ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීමෙන් බදු අනුමත කිරීම සඳහා දායක වීමෙන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුව සුවිශේෂී කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලැබේ.

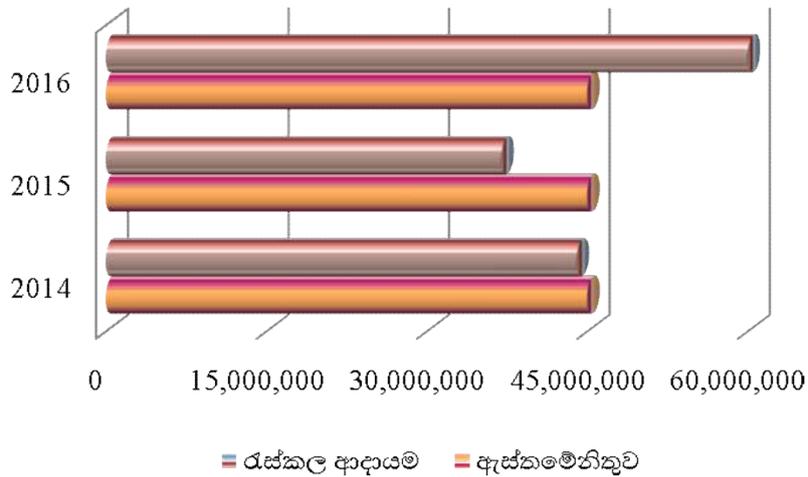
5.2 ඉඩම් බදු ආදායම ඇස්තමේන්තු කිරීම හා රැස්කිරීම

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂිකව රැස්කල යුතු ඉඩම් බදු ආදායම් පිළිබඳව පුරෝකථනයන් කිරීම වාර්ෂය ආරම්භයේදී සහ වසර මැදදී සිදුකරනු ඇත. මෙම පුරෝකථනයන් දෙස බැලීමේදී වාර්ෂිකව රැස්කල යුතු ඉඩම් බදු ආදායම් ප්‍රමාණය ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම තත්ත්වය රාජ්‍ය ආදායම ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවයක් ද වේ. ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව වාර්ෂිකව රැස්කල යුතු ඉඩම් බදු ආදායම් පිළිබඳව පුරෝකථනයන් කිරීමේදී නව බදු ආදායම් රැස්කිරීම් සහ හිඟ බදු ආදායම් රැස්කිරීම් ලෙස වෙන් වෙන් ලෙස ගණනය කරනු ඇත. සමස්තයක් ලෙස මෙම බදු ආදායම් දෙයාංශයම එක්ව ගත්කල රැස්කල යුතු බදු ආදායම් ප්‍රමාණය වාර්ෂිකව ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම ප්‍රවණතාවය පසුගිය වර්ෂ කිහිපයක බදු ආදායම් රැස්කිරීම් දෙස බැලීමේ දී අවබෝධ වනු ඇත. ඉඩම් නව බදුදීම ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් ඉහළ යාමත් ඉඩම් වල තක්සේරු වටිනාකම් ඉහළ යාමත් මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත. තවද නාමික වටිනාකම මත සහනදායී බදුදීම් අඩුවීමත් එකතු කිරීම විධිමත් වීමත් තවත් හේතු ලෙස දැක්විය හැක.

බදු ඇස්තමේන්තුව හා රැස් කල බදු ආදායම 2014 -2016

	2014	2015	2016
බදු ඇස්තමේන්තුව (රු)	45,000,000.00	45,000,000.00	45,000,000.00
වර්ෂයේ බදු ආදායම (රු)	44,019,324.86	36,969,740.00	64,197,521.90

ඉඩම් ආදායම් රැස්කිරීම
2014 - 2016(රුපි.)

එහිදී රැස්කල යුතු බදු ආදායමේ ඉහල යෑමේ උපනතීන් පෙන්වුම් කල අතර 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේදී රැස්කල බදු ආදායම් ප්‍රතිශතය 77% ක ඉහල යෑමක් පෙන්වුම් කර ඇත. මෙම තත්වයට බොහෝ සෙයින් බලපා ඇත්තේ නව තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගනිමින් සකස් කරන ලද විධිමත් පරිගණක වැඩසටහනක් තුලින් නව බදු දීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් මෙතෙක් බදු දී ඇති ඉඩම් වල තොරතුරු පරිගණක පද්ධතියට ඇතුලත් කිරීමත් දැනට ආරම්භ කර ඇත. මේ අනුව ආදායම් රැස්කිරීමට මෙහෙයවීමට වඩාත් ක්‍රමවත් ක්‍රමවේදයක් නිර්මාණය වෙමින් පවතී. මේ තුලින් තොරතුරු යාවත්කාලීනවීමත්, අඩුපාඩු පහසුවෙන් අනාවරණය වීමක් නිසා ආදායම් කලමනාකරණය පහසු වනු ඇත. මෙම තත්වය තුල ඉදිරියේදී ඉඩම් බදු ආදායම් ව්‍යුහය වඩාත් ශක්තිමත් වනු ඇත.

5.3 හිඟ බදු ආදායම් අයකර ගැනීම

ඉඩම් බලපත්‍ර ලාභීන් විසින් බදු ගෙවීම් පැහැර හැර අවස්ථාවන් වලදී හිඟ බදු අයකර ගැනීම සඳහා පළාත් හා අන්තර් පළාත් මට්ටමින් ප්‍රාදේශීය ලේකම් වරුන්, නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් වරුන් විසින් විවිධ ක්‍රියා මාර්ග ගෙන ඇත. බදුකරුවන් විසින් බදු ගෙවීම් පැහැර හැර ඇති විට, බදුකරු වෙත හිඟ බදු මුදල ගෙවිය යුතු බව දන්වා ප්‍රථම දැන්වීම සිදුකරනු ඇත. එහි තත්වය ප්‍රතිඵල රහිත නම්, ගෙවිය යුතු අවසන් දිනය ද සඳහන් කරමින් දෙවන දැන්වීම සිදුකරනු ඇත. එයටද ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිචාරයක් නොලද හොත් තෙවන පියවර ලෙස බදු ගිවිසුම අවලංගු කිරීම සිදුකර, අප වෙත අයවිය යුතු බදු මුදල අයකර ගැනීම සඳහා අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග වලටද අවතීර්ණ වනු ඇත. මෙම එක් එක් ක්‍රියාමාර්ග වලට එලඹීමේදී හිඟ බදු අයකර ගැනීමේ ඉහළ ප්‍රතිචාර ලැබී ඇත.

6. පරිච්ඡේදය

මානව සම්පත් කළමනාකරණය

6.1 හැඳින්වීම

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මානව සම්පත මඟින් එහි අරමුණ සාක්ෂි කර ගැනීම සඳහා ප්‍රශස්ථව උපයෝගී කර ගැනීමට ප්‍රයත්න දරණ ලැබේ. 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේ කාර්යමණ්ඩල සංයුතියේ පහළ යාමක් දැක ගත හැකි විය. විශේෂයෙන්ම ස්ථාන මාරුවී පැමිණි ප්‍රමාණය ඉක්මවා හා ස්ථාන මාරුවී ගිය ප්‍රමාණය වැඩිවීම සහ සේවය අතහැර ගිය ප්‍රමාණය වැඩි වීම හරහා ආයතනික කාර්ය මණ්ඩලය අඩුවීම සිදුවිය. කාර්ය මණ්ඩලයට නවක නිලධාරීන් ලෙස මාණ්ඩලික මෙන්ම මාණ්ඩලික නොවන සියලුම නිලධාරීන් 21 දෙනෙකු බඳවා ගෙන ඇත. නවක නිලධාරීන් සඳහා ඉඩම් විෂය හා ආයතනික කටයුතු පිළිබඳ පුහුණුවීම් ලබා දීම 2015 වර්ෂයේදී මෙන්ම 2016 වර්ෂයේ දීද සිදුකරනු ලැබුණි.

6.1.1 කාර්ය මණ්ඩල සංයුතිය

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යාලය සහ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 08 කින්, සමන්විත වේ. ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා ලෙස ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා කටයුතු කරනු ලබයි. ඒ අනුව ඉඩම් අංශය, සංවර්ධන අංශය, පාලන අංශය, නීති අංශය හා ගිණුම් අංශය හා අභ්‍යන්තර විගණන අංශය වශයෙන් අංශ 06 ක් ප්‍රධාන කාර්යාලය තුළ ක්‍රියාත්මක වේ. මෙයින් ප්‍රධාන අංශ 04 ක ප්‍රධානීන් ලෙස ඉඩම් කොමසාරිස්වරු කටයුතු කරනු ලබන අතර ගිණුම් අංශයේ ප්‍රධානියා ලෙස ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී වරයාද අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ ප්‍රධානියා ලෙස අභ්‍යන්තර විගණන ද කටයුතු කරනු ලැබේ. 2014 සිට නව ඉඩම් කොමසාරිස් (පාලන) හා ඉඩම් කොමසාරිස් (නීති) යන තනතුරු දෙක සඳහා ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවා අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගනිමින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත. 2016 වර්ෂයේ ඉඩම් කොමසාරිස් (ඉඩම් කළමනාකරණ) තනතුරු 01ක්, සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් තනතුරු 02ක්, සංචාරක බංගලා භාරකරු තනතුරු 03ක්, සහ සංචාරක බංගලා කම්කරු තනතුරු 03ක් අළුතින් ඇති කිරීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා වකුලේබ් 03/2014ට අනුව කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමැතිය ලැබා දී තිබුණි. අන්තර් පළාත් වාරිමාර්ග ක්‍රම යටතේ පිහිටුවා තිබෙන්නා වූ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලවල කටයුතු නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් හෝ සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්වරු යටතේ කටයුතු සිදු කරනු ලබයි.

කාර්ය මණ්ඩල සංයුතිය

අනු අංකය	අනුමත තනතුරු නම	අනුමත	2015 වර්ෂයේ සිටි තනතුරු සංඛ්‍යාව	2016 වර්ෂයේ සිටි තනතුරු සංඛ්‍යාව
1.	ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්	01	01	01
2.	ඉඩම් කොමසාරිස්	04	02	03
3.	ඉඩම් කොමසාරිස් (නීති)	01	01	0
4.	ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී	01	01	01
5.	ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක	01	01	01
6.	සහකාර / නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස්	32	25	24
7.	ගණකාධිකාරී	03	02	02
8.	මිනින්දෝරු	09	04	08
9.	නීති නිලධාරී	01	00	0
10.	පරිපාලන නිලධාරී	02	01	01
11.	ජනපද නිලධාරී(විශේෂ ශ්‍රේණිය)	31	08	05
12.	ජ්‍යෙෂ්ඨ වැඩ අධිකාරී	02	01	01
13.	භාෂා පරිවර්තක	02	01	01
14.	සාමාජ විද්‍යාඥ	01	01	01
15.	සංවර්ධන සහකාර	260	172	139
16.	වැඩ අධිකාරී	21	06	06
17.	ජනපද නිලධාරී	204	112	102
18.	සැලසුම් ශිල්පී	01	0	0
19.	කළමනාකරණ සහකාර	160	123	122
20.	ක්ෂේත්‍ර උපදේශක	22	22	22
21.	තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සහකාර	05	02	02
22.	ලේඛණ භාරකරු	01	01	01
23.	රියදුරු	32	25	28
24.	මෝටර් කාර්මික	01	01	01
25.	කාර්යාල කාර්ය සහායක	32	25	32
26.	කාර්යාල කම්කරු	15	11	15
27.	සංචාරක බංගලා භාරකරු	08	05	05
28.	සංචාරක බංගලා කම්කරු	08	04	03
29.	මැනුම් සහායක	27	11	11
30.	ගබඩාකරු	02	01	01
31.	මුරකරු	16	16	14
එකතුව		905	586	553

තනතුරු කිහිපයක අනුමත තනතුරු සංඛ්‍යාවට වඩා සේවය කරන නිලධාරීන් ප්‍රමාණය අඩු නිසා තනතුරු පුරප්පාඩු දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්, මිනින්දෝරු, ජනපද නිලධාරී, සංවර්ධන සහකාර, මෝටර් කාර්මික, කළමනාකරණ සහකාර යන තනතුරුවල තනතුරු පුරප්පාඩු 2016 වර්ෂයේදී දක්නට ලැබුණි.

6.1.2 ස්ථාන මාරුවීම්

2016 වර්ෂයේ දී ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කරනු ලැබූ නිලධාරීන් 65 දෙනෙකු ස්ථාන මාරු වී ගොස් ඇති අතර 26 දෙනෙකු ස්ථාන මාරු වී පැමිණ ඇත. මෙසේ ඒකාබද්ධ සේවාවල වාර්ෂික දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පිටතට ස්ථාන මාරුවීම් ලබන නිලධාරී සංඛ්‍යාවට වඩා දෙපාර්තමේන්තුවට ස්ථාන මාරුවීම් ලබා පැමිණෙන නිලධාරී සංඛ්‍යාව අඩුවීම නිසා පුරප්පාඩු ප්‍රමාණය ඉහළ යාම දිගින් දිගටම සිදුවන්නකි. අනුප්‍රාප්තිකයින් රහිතව ස්ථාන මාරුවීම් ලබාදීම හා අනුප්‍රාප්තිකයින් සේවයට වාර්තා නොකර ස්ථාන මාරුවීම් සංශෝධනය කර ගැනීම මීට හේතු වී ඇත. මෙම තත්වය රාජ්‍ය පරිපාලන හා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයට දිගින් දිගටම පෙන්වා දී ඇතත් අනුප්‍රාප්තිකයින් රහිතව ස්ථාන මාරුවීම් ලබාදීම තවදුරටත් සිදුවේ.

2016 වර්ෂයේ ස්ථාන මාරු වී ගිය හා පැමිණි ගණන

තනතුර	ස්ථාන මාරු වී පැමිණි ගණන	ස්ථාන මාරු වී ගිය ගණන
ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවය	01	03
ශ්‍රී ලංකා මිනින්දෝරු සේවය	04	-
සංවර්ධන නිලධාරී	06	34
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර I,II,III	10	25
කාර්යාල සේවක සේවය	02	02
රියදුරු	03	01
එකතුව	26	65

6.1.3 විශ්‍රාම ගැනීම්

2016 වර්ෂය තුළ විශ්‍රාම ගැනීම් කිහිපයක් සිදු වී ඇත. එම විස්තරය පහත දැක්වේ.

2016 වර්ෂයේ විශ්‍රාම ගැන්වීම්

තනතුර	විශ්‍රාම ගැන්වීම්
දෙපාර්තමේන්තුගත (නීති නිලධාරී)	01
ජනපද නිලධාරී	04
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර I,II,III	03
රියදුරු	02
එකතුව	10

6.2 ආයතනික කටයුතු

2015 වර්ෂයේ දී 2016 වර්ෂයට සාපේක්ෂව ආයතනික කටයුතු වල වර්ධනයක් දැකගත හැකිවිය. විශේෂයෙන්ම සේවයට බඳවා ගැනීම්, ණය අනුමත කිරීම්, උසස්වීම් ආදිය තුළින් මෙය නිරූපණය වේ.

2016 වර්ෂයේදී ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවට නව බඳවා ගැනීම් 21 ක් සිදු කර ඇත. ආයතනික කාර්ය මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වැටුප් වර්ධක ගෙවීම් 2016 වර්ෂයේ 410 දෙනෙකු සඳහා වැටුප් වර්ධක ගෙවා ඇත. මීට අමතරව නිලධාරීන් 13 දෙනෙකු සඳහා සේවය හැරයාමේ නිවේදන නිකුත් කිරීම උක්ත වර්ෂයේදී සිදු කර ඇති අතර සේවා දිර්ඝ කිරීම් කිසිවක් සිදු කර නොමැත. විනය පියවර ගැනීම් යටතේ වැඩ තහනම් කිරීම් 01ක් සිදුකර ඇත.

6.2.1 උසස්වීම්

2016 වර්ෂයේ දී දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළත උසස්වීම් තනතුරු වර්ග 04 ක් සඳහා පමණක් සිදු වී ඇති අතර ඒ අනුව නිලධාරීන් 24 දෙනෙකු සඳහා උසස්වීම් ලැබී ඇත.

2016 වර්ෂයේ උසස්වීම් ලබාදී ඇති තනතුරු

උසස්වීම් ලද තනතුරු	උසස් වීම් ලැබූ සංඛ්‍යාව
ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවය	02
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර I,II	03
ක්ෂේත්‍ර උපදේශක	18
කාර්යාල සේවක සේවය	01
එකතුව	24

6.2.2 සේවක සුභසාධනය

සේවක සුභසාධන කටයුතු වලදී ඉතා වැදගත් අවශ්‍යතාවක් ලෙස ණය අනුමත කිරීම් දැක්විය හැක. ඒ අනුව දේපළ, වාහන හා ආපදා ණය ලෙස ණය අනුමත කිරීම් වලින් දේපළ ණය 01ක් ආපදා ණය 110 දෙනෙකු සඳහා ලබා දී ඇත. එබැවින් ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආයතනික කටයුතු 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේදී සේවයට බඳවා ගැනීම්, ණය අනුමත කිරීම්, උසස්වීම් ආදිය තුළින් වර්ධනයක් ලබාගෙන ඇති බව කිව යුතුය.

6.3 මානව සම්පත් සංවර්ධනය

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කරනු ලබන්නා වූ මානව සම්පත සංවර්ධනය සඳහා විවිධ පුහුණු වැඩසටහන් සංවිධානය කරනු ලබයි. ඒ අනුව දේශීය මෙන්ම විදේශීය පුහුණු වැඩසටහන්ද මෙමගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. විශේෂයේම පුහුණු වැඩසටහන් හරහා කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයින්ගේ දැනුම, කුසලතා, ආකල්ප වර්ධනයට කටයුතු කරනු ලැබේ. ඒ අනුව 2016 වර්ෂයේ දී පුහුණු කිරීම් සහ හැකියා වර්ධනය සඳහා අයවැය ඇස්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන මුදල් රුපියල් 2,700,000.00 වෙන් වූ අතර ඉන් රුපියල් 2,153,914.00 ක් වියදම් විය. 2016 වර්ෂයේ දී පුහුණු සංවර්ධන වැඩසටහන් පහත සඳහන් අයුරින් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පවත්වා ඇත.

2016 කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු කිරීමේ ප්‍රගතිය - දේශීය

විෂය	සැලසුම් කළ පුහුණු වැඩසටහන් ගණන	පවත්වා ඇති පුහුණු වැඩසටහන් ගණන	පුහුණු කිරීමට සැලසුම්කළ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව	පුහුණුකළ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව
දෙපාර්තමේන්තු මඟින් නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම	61	43	800	*1,021
දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් පුහුණු ආයතනවලට යොමු කිරීම	-	33	-	64
බාහිර පුහුණු ආයතනවල අනුග්‍රහයෙන්	-	02	-	80
එකතුව	61	78	800	*1165

(* එකම නිලධාරියා පුහුණු වැඩ සටහන් කිහිපයක් සඳහා සහභාගී වී ඇත.)

ඉහත සඳහන් දේශීය පුහුණු කිරීම්වලට අමතරව මානව සම්පත් සංවර්ධනය වඩා ඵලදායී ආකාරයට ලබා ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව නිලධාරීන්ට විදේශ පුහුණුවීම් අවස්ථාද ලබා දී ඇත. ඒ පිළිබඳ විස්තර පහත වගු සටහනෙන් පෙන්වුම් කරේ.

2016 කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු කිරීමේ ප්‍රගතිය - විදේශීය

අනු අංකය	නිලධාරියාගේ නම සහ තනතුර	පුහුණු කාල සීමාව	රට	විෂය
01	ආර්.පී.ආර්. රාජපක්ෂ මයා ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල්	2016.10.12 2016.11.01	කොරියාව	Land Development Policy and Management
02	එල්.එච්.එල්.එම්.පී.ද සිල්වා මයා ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී	2016.02.16 2016.02.26	මැලේසියාව	Capacities Building
03	ටී.එන්. කාරියවසම් මයා සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්	2016.07.17 2016.07.21	දකුණු කොරියාව	Big data Course
04	ආර්.එම්.එන්.සී. හේමකුමාර මයා සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්	2016.08.14 2016.08.28	මැලේසියාව	Land Administration
05	නුවනි සුදුසිංහ මිය සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්	2016.10.31 2016.11.25	ඕස්ට්‍රේලියාව	Land Economics
06	කේ.බී.නිජාහරන් මයා සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස්	2016.10.31 2016.11.25	ඕස්ට්‍රේලියාව	Land Economics

7. පරිච්ඡේදය

භෞතික සම්පත් කළමනාකරණය

7.1 හැඳින්වීම

2016 ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළ නිශ්චල හා වංචල ස්ථාවර වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම් හා මිලදී ගැනීම් පහළ මට්ටමක පැවතුනු අතර, රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීමේ වැඩසටහනට සමගාමීව නව යටිතල පහසුකම් ලෙස පරිගණක යන්ත්‍ර හා පරිගණක මුද්‍රණ යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම් සඳහා ප්‍රාග්ධන වියදම් යටතේ වැඩිපුර ප්‍රතිපාදන යොදවා ඇත.

2016 වර්ෂය ආරම්භය තුළ පැවති ස්ථාවර වත්කමෙහි විශාල ප්‍රමාණික වෙනසක් වර්ෂය තුළ සිදුවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය වන අතර නිශ්චල හා වංචල දේපලවල වෙන්දේසි කිරීම් හා අපහරණය ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතීමෙන් දෙපාර්තමේන්තුවේ භෞතික සම්පත් කාර්යක්ෂමව මනාව කළමනාකරණය කිරීමෙහිලා සමත්වී ඇති බව දක්න අනුව ගම්‍ය වේ.

7.2 භෞතික සම්පත් සංයුතිය හා සිදු වූ වෙනස්කම් සහ

ප්‍රසම්පාදන කටයුතු, කාණ්ඩ අපහරණය

නිශ්චල වත්කම් කාණ්ඩය යටතේ නව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සිදු නොකිරීම හා දෙපාර්තමේන්තුවට නව ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම් නොකිරීම නිසා 2015 වර්ෂයේ මෙන්ම 2016 වර්ෂයේදී නිශ්චල වත්කම් කාණ්ඩයේ ශේෂයන් ස්ථාවරව පැවැතුණි.

2016 වර්ෂයේදී වංචල වත්කමෙහි වෙන්දේසි කිරීම් හා අපහරණ තත්ත්වයන් හේතු කොටගෙන වංචල වත්කම් කාණ්ඩ කිහිපයක්ම මුල පැවති ශේෂයන්ට වඩා පහල ගොස් ඇති අතර ලී බඩු වල අපහරණ තත්ත්වය අනෙක් වත්කම් කාණ්ඩයන්ට සාපේක්ෂව ප්‍රමාණිකව ඉහළ ගොස් ඇත.

E - Slims හා බීමසවිය ව්‍යාපෘතීන් සඳහා යටිතල පහසුකම් අවශ්‍ය වීම හේතු කොටගෙන පරිගණක හා උපාංග වත්කම් කාණ්ඩයන් මිලදී ගැනීම් හේතුවෙන් වර්ෂය තුළ පැවති ශේෂයන්ට වඩා තරමක ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත. මෙම තත්වය පහත නිශ්චල සහ වංචල දේපල පිළිබඳ වගු සටහන් නිරීක්ෂණය කිරීම තුළින් අවබෝධ කර ගත හැක.

නිශ්චල දේපල

අනු අංකය	වත්කම් වර්ගය	වසර ආරම්භයේ පැවැති තත්ත්වය	වර්ෂය තුළ සිදුවන ලද වෙනස් වීම්				වසර අවසානයේ පැවැති තත්ත්වය
			අත්පත්කර ගැනීම්	මිලදී ගැනීම්	වෙන්දේසි කිරීම	පැවරීම	
01	ඉඩම්(හෙක්.)	87.8511	-	-	-	-	87.8511
02	ගොඩනැගිලි	300	-	-	-	-	300
03	ඉදිකිරීම්	-	-	-	-	-	-

වංචල දේපල

අනු අංකය	වත්කම් වර්ගය	වසර ආරම්භයේ පැවැති තත්ත්වය	වර්ෂය තුළ සිදුවන ලද වෙනස්වීම්				වසර අවසානයේදී පැවැති තත්ත්වය
			අත්පත් කර ගැනීම්	මිල දී ගැනීම	වෙන් දේසි කරීම	අපහ රණය	
01	කැබ් රථ	29					29
02	මෝටර් රථ (පීප් රථ සහ කාර්)	12		01			13
03	වෑන් රථ	02					02
04	පාගන සයිකල්	09					09
05	ජායා පිටපත් යන්ත්‍ර	18			06		12
06	පරිගණක	99			14		85
07	පරිගණක ප්‍රින්ටර්ස්	62			03		59
08	ෆැක්ස් යන්ත්‍ර	19			02		17
09	යතුරු ලියන	43			05		38
10	සේප්පු	05					05
11	රූපවාහිනී යන්ත්‍ර	13		03			16
12	ශීතකරණ	08					08
13	අල්මාරි (වානේ හා ලී)	203		06	17	07	185
14	මේස (වානේ හා ලී)	504			08	05	491
15	පුටු	654			27	21	606
16	රාක්ක	227			03		224
17	ස්ටෑන්ඩ් ටෑන්	06					06
18	රෝතියෝ මැෂින්	06			01		05
19	විදුලි කේතල	15		05	01		19
20	රිල්ටර්	28		07	02	01	32
21	රයිස් කුකර්	04		01			05
22	ගැස් ලීප්	08		01	01		08
23	වායු සමීකරණ	25			01		24
24	ඉස්ත්‍රික්ක	06		02			08
25	ගිනි නිවන	16					16
26	බ්ලෙන්ඩර්	04			01		03
27	ගණක යන්ත්‍ර	158			07	04	147
28	බිම් තරාදි	10					10
29	වැකුම් ක්ලීනර්	05		01			06
30	පොලිෂර්	03					03
31	තණකොළ කපන යන්ත්‍ර	02		02			04
32	බෝඩ් කපන යන්ත්‍ර	02					02
33	කඩදාසි කපන යන්ත්‍ර	01					01
34	පරිගණක මේස	126			02		124
35	පරිගණක පුටු	85					85
36	ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍ර	02					02
37	ඉලෙක්ට්‍රික් ග්‍රිල් හැමර්	01					01
38	මල්ටි මීටර්	01					01
39	අත් පත්‍රිකා රාක්ක	02					02
40	ඩිජිටල් කැමරා	01					01
41	ලැප්ටොප් පරිගණක	06					06

42	ඇඳන් (තේක්ක)	03		08			11
43	මල්ටි මීඩියා ප්‍රොසෙස්ටර්	01					01
44	පෙන් ඩ්‍රයිව් 4GB	11		01		07	05
45	යු.පී.එස්. යන්ත්‍ර	27			03	01	23
46	වැරන්ඩා පුටු	12					12
47	කෑම මේස (තේක්ක)	01		03			04
48	කෑම මේස පුටු	20		14			34
49	ග්‍රයින්ඩර්	02					02
50	විධායක පුටු	37			04		33
51	විධායක මේස	37					37
52	සෝෆා සෙට්	01		02			03
53	මීඩ් බැක් පුටු	52					52
54	අමුත්තන්ගේ පුටු	86		04			90
55	ලොබ් පුටු	20		10			30
56	අයන් ටේබල්	01		02			03
57	රූපවාහිනී රඳවන	01					01
58	ඩුප්ලෙක්ස් යුනිට්	01					01
59	දිග බංකු	19					19
60	අඳන්	21		02	03		20
61	ගැස් සිලින්ඩර්	03		01			04
62	එල්.සී.ඩී.මොනිටර්	02					02
63	කණ්ණාඩි මේස	11		04			15
64	මහෝගනී ඔපිස් කබඩ්	04					04
65	Low Back Chair	115					115
66	බිත්ති ඔරලෝසු	05			02		03
67	රෙගියුලේටර්	01					01
68	සැන්ටා ඩයිනින් සෙට්	05					05
69	විවේක පුටු	03		04			07
70	වයිට් බෝඩ්	01					01
71	ඉනිමග	04					04
72	රවුටර්	02					02
73	කී බෝඩ්	01					01
74	බොයිලේරු	0		01			01
75	පිගන් රාක්ක	01					01
76	ජලාස්ටික් පුටු	116			01	10	105
77	ස්කෑනර්	02					02
78	පුස්තකාල අල්මාරි	02					02
79	බයිකඩර්	01					01
80	කෑම මේස	02					02
81	අයන්කබඩ්	02					02
82	රිච්ච් ටෝට්	02					02
83	බ්‍රැක් ඊක්	02					02
84	ලොබ් ස්ටුල්	01					01
85	රෙදි සෝදන යන්ත්‍ර	01		01			02
86	කබඩ්	05					05
87	ටවල් ඊක්	01		06			07
88	ලී ඇදි පුටු	12					12
89	මෙට්ට	22		10	02	06	24

90	ගිලින් කැබිනට්	53				53
91	පෙන් ඩ්‍රයිව් 8GB	09				09
92	TV ඇන්ටනා	01				01
93	සිවිලිං පෑන්	03				03
94	චතුර මෝටර්	01				01
95	තේ ට්‍රොලි			05		05
96	දොර පියවිල්ල			03		03
97	ටීපෝ			01		01
98	බෙඩ් සයිඩ් ස්ටුල්			01		01
99	කැබිනට් (Display)			01		01
100	පිළි ගැනීමේ මේස			01		01
101	මයික් සහ කැමරා			01		01
102	චතුර පිල්ටර් ස්ටෑන්ඩ්			07		07
103	AC යන්ත්‍ර			01		01

7.3 ගබඩා කළමනාකරණය

ගබඩා කළමනාකරණය, ගබඩා සමීක්ෂණ වාර්ෂික තොග පොත් තබා ගනිමින් සිදු කරනු ලබයි. ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රධාන කාර්යාලය හා උප කාර්යාල මට්ටමින් මෙම කටයුතු සාර්ථකව සිදු කර ඇත.

ගබඩා සමීක්ෂණ

අනු අංකය	කාර්යාලය	භාණ්ඩ සමීක්ෂණය කළ කාර්යාල ගණන
01	ප්‍රධාන කාර්යාලය	01
02	රත්මලාන ලෝක ආහාර ගබඩාව	01
03	මීපිලිමාණ සංචාරක බංගලාව	01
04	අනුරාධපුර නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
05	අනුරාධපුර සංචාරක බංගලාව	01
06	අනුරාධපුර උප කාර්යාල	32
07	පොළොන්නරුව නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
08	පොළොන්නරුව සංචාරක බංගලාව	01
09	පොළොන්නරුව උප කාර්යාලය	12
10	ත්‍රිකුණාමලය නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
11	ත්‍රිකුණාමලය උප කාර්යාල	08
12	කන්තලේ සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
13	කන්තලේ සංචාරක බංගලාව	01
14	කන්තලේ උප කාර්යාලය	06
15	දෙබරවැව නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
16	කතරගම සංචාරක බංගලාව	01
17	හම්බන්තොට සංචාරක බංගලාව	01
18	දෙබරවැව උප කාර්යාලය	09
19	මහියංගනය නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
20	මහියංගනය සංචාරක බංගලාව	01
21	මහියංගනය උප කාර්යාල	16
22	අම්පාර නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01

23	අම්පාර (උභන) සංචාරක බංගලාව	01
24	අම්පාර උප කාර්යාල	16
25	මොණරාගල සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය	01
26	මොණරාගල සංචාරක බංගලාව	01
27	මොණරාගල උප කාර්යාලය	04
	එකතුව	122

8. පරිච්ඡේදය

මූල්‍ය කළමනාකරණය

8.1 හැඳින්වීම

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව මූල්‍ය කළමනාකරණය විවිධ ශීර්ෂයන් ඔස්සේ වියදම් දැරීම, ආදායම් උත්පාදනය, ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම, අත්තිකාරම් ගිණුම් පවත්වා ගැනීම, භෞතික සම්පත් කළමනාකරණය, ගබඩා සමීක්ෂණය, විගණන කටයුතු සිදු කිරීම යන අංශ ඔස්සේ සිදුකරනු ලබයි.

8.2 අයවැය කළමනාකරණය

දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ සංවර්ධන කටයුතු පිළිබඳ වැඩසටහන් යටතේ, ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අන්තර් පළාත් ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ සාමාන්‍ය පරිපාලන සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය කර ගැනීම අයවැය කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වන අතර, ඒ අනුව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විවිධාකාර වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රතිපාදන උපයෝජනයද මේ මගින් සිදුවේ.

ඒ අනුව ඉටුකරනු ලබන ප්‍රධාන කාර්යයන් පහත පරිදි වේ.

1. රන්බිම දීමනාපත්‍ර පිළියෙල කිරීම.
2. ඉඩම් කවචේරි හා ජංගම සේවා පැවැත්වීම.
3. දෙපාර්තමේන්තුව සතු නිල නිවාස, සංචාරක බංගලා සහ කාර්යාල ගොඩනැගිලි පුනරුත්ථාපනය.
4. භෞතික සම්පත් ප්‍රසම්පාදනය.
5. කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව හා හැකියා වර්ධනය.

ඉහත සඳහන් කල තොරතුරුවලට අදාළව ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කළ ආකාරය පසුගිය වසර හා සංසන්දනාත්මකව පහත වගුව මගින් දක්වා ඇත.

අයවැය කළමනාකරණය

855-40-01	2015			වියදම් මේ ප්‍රතිශතය	2016			වියදම් මේ ප්‍රතිශතය
	ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	ඉතිරිය (රු.)		ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	ඉතිරිය (රු.)	
ව්‍යාපෘති 1								
පෞද්ගලික පඩිනඩි	256,749,000	255,961,456	787,544	99.69	277,250,381	276,690,005	560,376	99.80
වෙනත් පුනරාවර්තන	57,281,000	56,684,304	596,696	99.56	64,212,013	62,880,800	1,331,213	97.93
ප්‍රාග්ධන	80,050,000	79,053,316	1,003,316	98.75	75,360,000	72,659,544	2,700,456	96.42
2001	30,000,000	29,988,061	11,939	99.96	30,000,000	29,716,855	283,145	99.06
2002	900,000	885,453	14,547	98.38	1,000,000	584,713	415,287	58.47
2003	5,150,000	5,106,865	43,135	99.16	5,500,000	5,033,626	466,374	91.52
2102	3,300,000	3,298,614	1,386	99.96	3,000,000	2,929,316	70,684	97.64
2104	10,000,000	10,000,000	0	100	26,400,000	26,400,000	0	100
2105-1	1,200,000	1,199,024	976	99.92	960,000	680,570	279,430	70.89
2105-2	3,500,000	3,098,491	401,509	88.53	3,200,000	2,564,544	635,456	80.14
2105-3	3,000,000	2,651,375	384,625	88.38	2,600,000	2,596,006	3,994	99.85
2401	3,000,000	2,987,889	12,111	99.60	2,700,000	2,153,914	546,086	79.77
2502-2	20,000,000	19,837,544	162,456	99.19	-	-	-	-
එකතුව	394,080,000	391,699,076	2,380,924	99.40	416,822,394	412,230,349	4,592,045	98.90

2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2016 වර්ෂයේදී පුනරාවර්තන වියදම් ඉහල යෑමක් සිදුව ඇති අතර පුනරාවර්තන වියදම තුළ සේවක සංඛ්‍යාව වැඩි වීමට සාපේක්ෂව පෞද්ගලික පඩිනඩි වැඩිවීම ඊට හේතු වී ඇති ප්‍රධානතම සාධකය වී ඇත. පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව ප්‍රාග්ධන වියදම් කාණ්ඩය තුළ ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා ලැබී ඇති හා වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන උපයෝජිත ප්‍රතිශතයන් සුළු ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කර ඇත. මනා භෞතික සම්පත් කළමනාකරණයක් තුළ ප්‍රාග්ධන වියදම් අදාළ ප්‍රතිපාදන සීමාවන් තුළම රඳවා ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුව සමත්වී ඇත.

8.3 රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් බී ගිණුම

දෙපාර්තමේන්තු කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා අත්තිකාරම් හා ණය ලබාදීම පිණිස මූල්‍ය පහසුකම් සපයා ගැනීම මෙම අත්තිකාරම් ගිණුම මගින් සිදුකරනු ලබන අතර ඒ අනුව 2016 වර්ෂය තුළදී ද පහත සඳහන් පරිදි ලැබුණු අත්තිකාරම් හා ණය ඉල්ලුම්පත් සම්පූර්ණ කොට ඇත.

රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් බී ගිණුම

අනු අංකය	ණය වර්ගය	ඉල්ලුම් කළ සංඛ්‍යාව	ලබා දුන් සංඛ්‍යාව	මුදල රු.
01	විශේෂ ණය අත්තිකාරම්	144	143	572,000.00
02	උත්සව අත්තිකාරම්	418	407	4,070,000.00
03	ආපදා ණය	107	103	11,203,188.00
04	පා පැදි ණය	-	-	-
	එකතුව	669	653	15,845,188.00

නියමිත සීමාවන් පිළිපදිමින් අදාළ අත්තිකාරම් ගිණුම මෙහෙය වූ ආකාරය පසුගිය වසර හා සංසන්දනාත්මකව පහත වගුව මගින් දක්වා ඇත.

අත්තිකාරම් ගිණුම මෙහෙයවූ ආකාරය

සීමාවන්	2015			එකතුව B+C	2016			එකතුව B+C
	ඇස්තමේන්තුව A	තත්‍ය			ඇස්තමේන්තුව A	තත්‍ය		
		සීමාවට බලපාන B	සීමාවට බල නොපාන C			සීමාවට බලපාන B	සීමාවට බල නොපාන C	
විදග මේ උපරිම සීමාව	16,200,000	16,326,900.68	3,585,815.00	19,912,715.68	16,000,000.00	16,107,312.52	4,481,534.50	20,588,847.02
අවම බැර සීමාව	14,200,000	15,758,861.80	4,664,350.00	20,423,211.80	14,000,000.00	15,420,513.06	4,827,895.00	20,248,408.06
උපරිම හර ශේෂ සීමාව	60,000,000	52,337,399.21	0.00	52,337,399.21	60,000,000.00	52,974,922.17	-	52,974,922.17

2016.01.01 දින වන විට අත්තිකාරම් B ගිණුමේ ණය ශේෂය වශයෙන් රු. 2,901,781.19 ක නිරවුල් නොවූ ණය ශේෂයක් තිබූ අතර එම ණය ශේෂය ඉතිරි ණය ශේෂයන් අය කර ගැනීම සඳහා තවදුරටත් අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් සිටී.

තවද ඉහත ගැටළුව නැවත ඇති නොවීම සඳහා වර්තමානයේදී අප විසින් පහත ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

- I. නිලධාරියෙක් ස්ථාන මාරුවී යන අවස්ථාවේදී වැටුප් විස්තරය සමග ණය ශේෂය නිරවුල් කර ගත යුතු ආකාරය දන්වා යැවීම.
- II. අදාළ ආයතනය විසින් මාස 03 ක් ඇතුළත ණය ශේෂය නොපියවන්නේ නම් ලිපි මගින් නැවත දැනුම්දීම.
- III. දිගින් දිගටම සිහි කැඳවීම් කළද ණය නිරවුල් නොකරන්නේ නම් අදාළ ආයතන දැනුවත් කර මාරුපත්‍ර මගින් එම දෙපාර්තමේන්තුවට ණය ශේෂය හර කිරීම.
- IV. විශ්‍රාම ගිය නිලධාරියෙකුගේ ණය ශේෂය පියවීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබා දී නොමැති නම් විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අදාළ තොරතුරු දැනුම් දී ප්‍රතිපාදන ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම.

8.4 විගණන කටයුතු

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ විගණන කටයුතු වාර්ෂිකව රජයේ විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හා දෙපාර්තමේන්තු අභ්‍යන්තර විගණන අංශය විසින් සිදු කරනු ලබයි. අභ්‍යන්තර විගණනය සහ රජයේ විගණන කටයුතු සාපේක්ෂව සිදු කර ඇති ආකාරය පහත වගුව සටහන් මගින් දක්වා ඇත.

අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු

	2015	2016
පැවැත්වූ විගණන පරීක්ෂණ ගණන	14	19
ඉන් වසර තුළ පිළිතුරු සැපයූ ගණන	14	16

2016, වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්මේ අඩංගු ක්‍රියාකාරකම් අනුව අභ්‍යන්තර විගණන පරීක්ෂණ 19 ක් පරීක්ෂා කිරීමට සැලසුම් කල අතර 2016 වර්ෂය අවසන් වන විට අභ්‍යන්තර විගණන පරීක්ෂණ 16 ක් අවසන් කිරීමට හැකියාව ලැබුණි. එම පරීක්ෂණ පැවැත්වූ කාර්යාල පිළිබඳ විස්තර පහතින් දක්වා ඇත.

ප්‍රාදේශීය කාර්යාල.

1. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - අනුරාධපුරය
2. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - පොලොන්නරුව
3. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - අම්පාර
4. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - මහියංගනය
5. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - දෙබරවැව
6. නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - ත්‍රිකුණාමලය
7. සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - මොනරාගල
8. සහකාර ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය - කන්තලේ
9. නුවරඑළිය - සංචාරක බංගලාව - නුවරඑළිය
10. රත්මලාන ලෝක ආහාර ගබඩාව - රත්මලාන

ප්‍රධාන කාර්යාලය.

1. කාර්මික අංශය - ප්‍රධාන කාර්යාලය.
2. ආයතන අංශය - ප්‍රධාන කාර්යාලය.
3. ප්‍රවාහන අංශය - ප්‍රධාන කාර්යාලය. (විගණන විමසුම් 03ක් කර ඇත.)
4. ඉඩම් අංශය - ප්‍රධාන කාර්යාලය.
5. බිම් සවිස අංශය - ප්‍රධාන කාර්යාලය.
6. ප්‍රසම්පාදන - ප්‍රධාන කාර්යාලය.
7. ප්‍රධාන ගබඩාව - ප්‍රධාන කාර්යාලය.

රජයේ විගණන කටයුතු

	2015	2016
පැවැත්වූ විගණන පරීක්ෂණ ගණන	07	14
ඉන් වසර තුළ පිළිතුරු සැපයූ ගණන	07	13

ඉඩම් කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ විගණන කටයුතු සිදුකිරීමේ දී, රජයේ විගණන කටයුතු සඳහා නිසි පරිදි පිළිතුරු ලබාදී ඇත.

